

Polska Rzeczpospolita Ludowa jest matką wszystkich Polaków, wszyscy są jej córkami i synami, których jednaka otacza troska, którym daje prawa i nakłada obowiązki

Przemówienie Edwarda Gierka w Sejmie na uroczystym posiedzeniu w 60 rocznicę odzyskania niepodległości i powołania pierwszego ludowego rządu Republiki Polskiej

(P) 6 listopada 1978 r. odbyło się uroczyste posiedzenie Sejmu PRL dla upamiętnienia 60 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Historia i czas współczesny, refleksja nad narodowymi doświadczeniami i myśl o jutrze spletały się tego dnia w sposób szczególnie wyrazisty w wystąpieniach z trybuny polskiego ludowego parlamentu.

Z uwagą i w skupieniu słuchali mandatariusze narodu oraz zaproszeni goście — wśród nich weterani walk o niepodległość ojczyzny i wyzwolenie społeczne, robotnicy, młodzież — przemówienia i sekretarza KC PZPR, pisa Edwarda Gierka o znaczeniu doniosłych w dziejach narodu wydarzeń roku 1918, przebytej przez nasz naród drodze, wielkich zadaniach dnia dzisiejszego i przyszłości. Postawie z różnych środowisk, z wszystkich klubów i kół poselskich, bezpartyjni, nawiązywali do okresu, gdy po długiej niewoli wskrzeszona została nasza suwerenność państwowa, gdy patriotyzm naro-

du oraz warunki stworzone przez Wielką Socjalistyczną Rewolucję Październikową, głoszącą wolność ludom i pokój światu, doprowadziły do sukcesu dążeń wolnościowych Polski. Uwieńczeniem 60-letniej drogi rozwoju odrodzonej ojczyzny jest Polska Ludowa. W poselskich wystąpieniach powracano niejednokrotnie do tego, że właśnie Polska Ludowa stała się dziedzicem całej naszej patriotycznej i postępowej tradycji, a siłę socjalistycznej ojczyzny buduje dziś cały naród. Poczucie patriotycznej jedności wszystkich Polaków jest naszym największym dobrem.

(CIĄG DALSZY NA STR. 2)

Depesza Leonida Breżniewa do Edwarda Gierka i Henryka Jabłońskiego

(P) Z okazji 60 rocznicy odzyskania przez Polskę niezawisłości państwowej sekretarz generalny KC KPZR, przewodniczący Rady Najwyższej ZSRR Leonid Breżniew przesłał do I sekretarza Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej — Edwarda Gierka i przewodniczącego Rady Państwa — Henryka Jabłońskiego depeszę, w której w imieniu KC KPZR, Prezydium Rady Najwyższej ZSRR i całego narodu radzieckiego przesyła serdeczne pozdrowienia dla KC PZPR, Rady Państwa PRL i bratniego narodu polskiego.

W depeszy czytamy m. in.: To doniosłe wydarzenie jest nierozdzielnie związane ze zwycięstwem Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

Dekret podpisany przez Włodzimierza Lenina utorował drogę do odbudowy niezależnej

państwowości polskiej. W latach władzy ludowej w wyniku gigantycznych przeobrażeń społeczno-gospodarczych oraz twórczego trudu ludzi pracy pod kierownictwem polskich komunistów, Polska przekształciła się z zacofanego wyjątkowo rozwiniętej gospodarce, przodującej w nauce i kulturze. Obecnie głos Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej cieszy się autorytetem na arenie międzynarodowej, wspólnie z innymi państwami — stronami Układu Warszawskiego wnosi ona godny wkład do sprawy pokoju i współpracy międzynarodowej.

Wkręceniu Polski Ludowej na drogę socjalizmu towarzyszyło dalsze umocnienie klasowej solidarności ludzi pracy oraz przyjaźni narodów ZSRR i PRL, której duszą jest bojowy sojusz KPZR i PZPR. Współpraca radziecko-polska stała się ważnym czynnikiem w rozwiązywaniu różnorodnych zadań budowy nowego społeczeństwa w obu bratnich krajach. (PAP)

Wykonanie postanowień paktu praw obywatelskich i politycznych. Posiedzenie komisji sejmowych

(P) 6 bm. na wspólnym posiedzeniu komisji: prac ustawodawczych, spraw wewnętrznych i wymiaru sprawiedliwości oraz spraw zagranicznych, rozpatrzono sprawoz-

danie rządu PRL z wykonania postanowień międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, którego Polska jest stroną od 1977 r.

Spotkanie Prezydium Sejmu z wojewódzkimi zespołami poselskimi

Terenowa praca posła

Informacja własna

(P) Na kilka godzin przed uroczystym posiedzeniem Sejmu, zwołanym dla upamiętnienia 60 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, odbyło się w Sali Kolumnowej naszego parlamentu spotkanie Prezydium Sejmu z przedstawicielami wojewódzkich zespołów poselskich.

Głównym tematem była terenowa praca posła. Jak powiedział marszałek Sejmu, Stanisław Guca „nasza demokra-

Obrodam przewodniczył poseł Ryszard Frelek (PZPR).

Wprowadzenie do dyskusji stanowiło przedstawienie przez ministra sprawiedliwości Jerzego Bafie szczegółowe omówienie założeń sprawozdania na tle systemu prawnego PRL, oraz wystąpienie wiceministra spraw zagranicznych Eugeniusza Kułagi poświęcone międzynarodowej współpracy w dziedzinie ochrony praw człowieka oraz wkładowi Polski do tej współpracy w dziedzinie ochrony praw człowieka oraz wkładowi Polski do tej współpracy.

W dyskusji udział wzięli posłowie: Adam Łopata (PZPR), Janyster Zawadzki (PZPR), Sylwester Zabłocki (bezp. „Znak”),

(P) Podczas posiedzenia

Fot. CAF — Uchymlak

Wysoki Sejmie! Obywatele! Rodacy!

Rocznica, dla której upamiętnienia zebraliśmy się dziś, święci szczególnym blaskiem w długiej i chlubej historii naszego narodu, niesie ze sobą treści ideowe i moralne, które najżywiej poruszają polskie serca i umysły.

Sześćdziesiąt lat temu, po długiej, ponadwiekowej niewoli narodowej, Polska odzyskała niepodległość. Rozdarła w końcu XVIII wieku przez zaborców ziemi polskie znowu łączyły się w jeden organizm państwowy.

Wiele wydarzeń o fundamentalnym znaczeniu dla naszego bytu państwowego i narodowego zapisało się pamiętnej jesieni 1918 r. na kartach historii, od przejmowania władzy w Małopolsce, poprzez Republikę Tarnobrzeską, Rady Delegatów Robotniczych w Lublinie, Zagłębiu i w innych ośrodkach przemysłowych, poprzez rozbrajanie wojsk niemieckich i likwidację władz okupacyjnych w Warszawie w dniach 9-11 listopada, aż do Powstania Wielkopolskiego w grudniu. W tym ciągu wydarzeń niezwykle ważnym ogniwem stało się utworzenie w Lublinie w nocy z 6 na 7 listopada, 1918 roku Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej. Był to pierwszy niezależny od władz zaborczych rząd Polski. Była to jednocześnie doniosła decyzja ustrojowa — Pol-

ska, która upadła jako monarchia podniosła się jako republika.

Ponowne pojawienie się państwa polskiego na mapie politycznej Europy i w życiu międzynarodowym stało się faktem, którego wagi nie sposób przecenić. Było to spełnienie półtorawiekowych dążeń Polaków do niepodległości, wyrażających się w nieugiętej postawie i bohaterskiej walce.

O odzyskaniu niepodległości zadecydowała wola narodu polskiego, upatrującego w walce wyzwoleniczej najwyższy nakaz moralny. Manifestacją tej woli było Powstanie Kościuszkowskie wraz z Insurekcją Warszawską, Powstanie Listopadowe i Styczniowe, Powstanie Krakowskie i Wiosna Ludów, Rewolucja 1905 roku, a także ofiara krwi polskiej składana wszędzie tam, gdzie toczyła się walka o wolność narodową i społeczną. Dewiza naszych ojców „Za waszą wolność i naszą” rozświeciła imię Polski w świecie, związała je z ogólnoludzkim nurtem postępu dziejowego, zakorzeniła dla sprawy polskiej poparcie sił demokratycznych i rewolucyjnych ówczesnej Europy.

W okresie zaborów rozwinął się proces upowszechniania świadomości narodowej wśród wszystkich warstw społeczeństwa. Był to proces o decydującym znaczeniu dla przyszłości narodu. Sprawa niepodległości przestała być jedynie sprawą części szlachty i mieszczaństwa. Wzięła ją w swe ręce rosnąca w siłę klasa robotni-

cza, dzięki ruchowi ludowemu dotarła ona szeroko do warstwy chłopskiej, jej żarliwym rzecznikiem stała się inteligencja. W dziele budowania i upowszechniania świadomości narodowej doniosłą i niezastąpioną rolę spełniła kultura i nauka polska — dzieła Mickiewicza i Słowackiego, Sienkiewicza i Żeromskiego, Matejki i Grottcgera, Chopina i Moniuszki, dorobek myśli Staszica i Lelwela, Śniadeckich i Lindego oraz wielu innych uczonych i twórców.

Doniosłe znaczenie miały wysiłki w budowaniu polskiej gospodarki, przemysłu i rzemiosła, handlu i spółdzielczości, obrona praw polskiego chłopca do ziemi. Nieprzemijające są zasługi nauczycieli i działaczy oświatowych w pielęgnowaniu mowy ojczystej i krzewieniu patriotyzmu. Wielki wkład do sprawy narodowej wniosły szerokie kręgi duchowieństwa polskiego. Mimo dzielących ziemie polską granic i kordonów, mimo ucisku i wynaradawiania naród nasz wytrwale strzegł swojego dziedzictwa kulturowego i obyczajów i tradycji, umacniał więzki poczucie wspólnoty, tworzył idee i ożywił dążenia społeczne dowodzące zdolności Polaków do budowy własnego życia państwowego.

Doświadczenia historii dowiodły jednak niezbie, że sama tylko wola Polaków, nawet wsparta bohaterstwem najwyższego rządu, nie była w stanie zapewnić sprawie polskiej zwycięstwa. Warunkiem

(DOKOŃCZENIE NA STR. 3)

Doniosła rocznica Wielkiego Października. Depesza polskich przywódców do przywódców radzieckich

(P) Z okazji 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, wielkiego święta narodu radzieckiego, a zarazem święta całej postępowej ludzkości, I sekretarz KC PZPR Edward Gierek, przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński i prezes Rady Ministrów Piotr Jaroszewicz przesłali do sekretarza generalnego KC KPZR, przewodniczącego Prezydium Rady Najwyższej ZSRR — Leonida Breżniewa i przewodniczącego Rady Ministrów ZSRR — Aleksieja Kosyginę depeszę, w której w imieniu KC PZPR, Rady Państwa i Rady Ministrów PRL, w imieniu narodu polskiego — przesyłają Komitetowi Centralnemu KPZR, Prezydium Rady Najwyższej i Radzie Ministrów ZSRR, wszystkim komunistom radzieckim i bratniemu narodowi radzieckiemu oraz osobliście przywódcom radzieckim gorące, braterskie pozdrowienia i najlepsze życzenia.

Okres dzielący nas od wielkopomnego zwycięstwa Rewolucji Październikowej — czytamy w depeszy — coraz bardziej potwierdza jej nieprzemijające znaczenie, nie tylko dla

narodów Związku Radzieckiego, ale i dla całej ludzkości. Rewolucja Październikowa zapisała się na trwałe również w dziejach narodu polskiego. Dzięki jej zwycięstwu, o które walczyło także wielu Polaków, mogła zakończyć się powódź nieumierającej walki narodu polskiego o niepodległość, której 60-lecie odzyskania obchodzimy obecnie.

Przypominając, że historyczne zwycięstwo bohaterskiej Armii Radzieckiej odniesione nad hitlerowskim faszystem w II wojnie światowej oraz zrodzone w walce ze wspólnym wrogiem polsko-radzieckie braterstwo broni otworzyło nowy rozdział w życiu narodu polskiego, depesza przypomina, że braterska współpraca polsko-radziecka rozwija się obecnie szczególnie dynamicznie we wszystkich dziedzinach życia, wszechstronnie służąc obu narodom i umacnianiu jedności całej wspólnoty socjalistycznej.

Pragnąc wnieść jak największy wkład we wspólną walkę o utrwanie pokoju, poczęcie procesu odprężenia, zahamowanie wyścigu zbrojeń i rozbrojenie, Polska aktywnie współdziała z ZSRR i innymi państwami wspólnoty socjalistycznej na rzecz realizacji programu pokoju KPZR, wcielania w życie doniosłych inicjatyw pokojowych odpowiadających żywotnym interesom narodów świata. (PAP)

Obchody w całym kraju

(P) W całym kraju trwają obchody 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, których doniosłym akcentem jest w br. 60-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości. Snując obywatelskie refleksje nad przebyta drogą, głęboko uświadamiamy sobie zasadnicze znaczenie Wielkiego Października dla losów naszego narodu i państwa oraz fundamentalną rolę niewzruszonej przyjaźni polsko-radzieckiej.

Znajduje to dobitny wyraz w uroczystościach, które w poszczególnych regionach odbywają się z udziałem weteranów ruchu robotniczego, a wśród nich Rewolucji Październikowej. Np. w Białymstoku w ich gronie spotkali się uczestnicy historycznego szturm na Pałac Zimowy: białostoczanin Antoni Topolewicz, Tichon Trochimczuk z Klejnik i Konstanty Smoktunowicz z Narwi.

Do historii i współczesności nawiązywało spotkanie w Dąbrowie Górniczej, którego gościnie była załoga i budowniczości Huty Katowice. W obecności weteranów, przodków i młodzieży oraz radzieckich specjalistów zatrudnionych w naszym największym kombinacie metalurgicznym przesłano podziękowania mieszkańcom za przyjaźniostwo z woj. katowickim Zagłębiem Donieckim.

W liście przypomina się, iż w Hucie Katowice, zbudowanej w niezwykle szybkim tempie przy współdziałaniu ZSRR, przed kilku dniami wyprodukowano 5 mln. ton stali z radzieckiej rudy. W Mysłowicach-Wesołej złożono kwiaty pod Pomnikiem Lenina wniezionym przed kopaniem tego imienia, a w Żyrardowie w woj. skier-niewickim — pod tablicą upamiętniającą 60 rocznicę powstania Rady Delegatów Robotniczych.

Spółczesność polską na patriotycznych manifestacjach oddaje hołd pamięci bohaterów Armii Radzieckiej — wyzwolicieli naszej ojczyzny. Wiankami kwiatów społeczeństwa pod Pomnikiem Braterstwa Broni w Łodzi, pod Pomnikami Wdzięczności w Bydgoszczy i Sieradzu, na cmentarzach wojskowych Białej-Ska-Białej, Suwałszczyzny, Wrocławia, pod obeliskami i na mogiłach czerwonoarmistów we wszystkich regionach.

W miastach i wsiach ludność gromadzi się na okolicznościowych akademickich, podczas których akcentuje się waga Wielkiego Października — głównego wydarzenia XX wieku i decydującego wpływu socjalistycznej rewolucji na bieg historii, bilansuje dorobek wszechstronnej, braterskiej współpracy PRL i ZSRR.

Podczas uroczystości w Śląskim Okręgu Wojskowym grupa generałów i oficerów WP w obecności przedstawicieli Północnej Grupy Wojsk Radzieckich została udekorowana medalami „60-lecia Armii Radzieckiej”.

W wielu miejscowościach gościnnie wysłannicy obwodów ZSRR utrzymujących bliskie kontakty z naszymi województwami, oraz radzieckie zespoły artystyczne.

W Katowicach ludźmi twórczej pracy wpisany w br. do księgi zasłużonych wrocławian portrety wykonane przez śląskich artystów. Młodzież zbiera się na uroczystych apalach. Wieczornica odbyła się m.in. w Liceum im. Lenina w Zabrzu, serdecznie współpracującym ze szkołą w Ułjanowsku, do której uczęszczał przysły wódz rewolucji.

Uroczyste koncerty zorganizowane w Łodzi, Poznaniu, Wrocławiu Białej Podlaskiej, Bydgoszczy i innych miastach.

W wielu regionach 61-lecie Wielkiego Października powita-no cyklami imprez, jak dekadada kultury radzieckiej w woj. toruńskim, święto braterstwa i

przyjaźni w woj. śląskim, dni filmu ZSRR, liczne wystawy o-brazujące rewolucyjne tradycje i współpracę z Krajem Rad, konkursy, kiermasze książki. (PAP)

Centralne uroczystości z okazji 61 rocznicy Wielkiego Października w radiu i tv

(P) 7 listopada o godz. 16.55 Polskie Radio i Telewizja Polska w programie I Kongresowej Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie przesyła centralne uroczystości z okazji 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. (PAP)

Twórcza siła wielkich idei

(P) Do października 1917 roku wolność, równość i braterstwo pozostawały jedynie hasłami dla mas pracujących, co nie miały nic do stracenia prócz kajdan. Dopiero Wielki Październik zrealizował te ideały. Czynnikiem decydującym o zwycięstwie socjalistycznej rewolucji była energia rewolucyjna mas kierowanych przez partię bolszewików. Ojczyzna Października — Związek Radziecki zrodzony w wyniku rewolucyjnych przeobrażeń stał się już w zaraniu swych narodzin nadzieją mas pracujących na całym świecie, walczących o społeczne, polityczne i narodowe wyzwolenie.

W 1917 roku na wschodzie Europy „człowiek z karabinem” stanął na straży zdobycy zwycięskiej rewolucji, na straży ludzkiej godności i wolności i strzeże ich konsekwentnie przez 61 lat. Idee Października są wiecznie młode, również dzisiaj są natchnieniem dla bojowników o wolność i szczęście mas; bo każde nowe pokolenie rewolucjonistów znajduje w doświadczeniu pierwszej rewolucji socjalistycznej niewyczerpane źródło nauk, rozumienia praw i sił napędowych rewolucji i postępu.

Udział Polaków w Rewolucji Październikowej unaczynił szczególnie ścisły związek między epokowym dziełem Października a narodowym i społecznym wyzwoleniem Polski. Wpływ Października na los historyczny naszego narodu jest wielopłaszczyznowy. Idee przewodnie tej rewolucji i budownictwa socjalistycznego ZSRR, ich ogólne, uniwersalne właściwości znalazły w polskich warunkach pełne potwierdzenie.

Dziś z perspektywy 60-lecia niepodległości szczególnie dostrzegamy wielkość wydarzeń i znaczenia Rewolucji Październikowej dla naszego narodu i wszystkich narodów świata.

Październik otworzył drogę do niepodległości Polski. Naród polski prowadził nieustannie ofiarną walkę o wolność. Rewolucja Październikowa niszczyła imperialistyczny carat i „polskie” koncepcje carskiej elity burżuazyjno-ziemnianskiej, a także rozlewając falę rewolucyjną po zmierznię wojny, zmieniła zasadniczo sytuację i stworzyła dla walki wyzwoleniczej narodu polskiego nowe, sprzyjające warunki. I po raz drugi — dzięki rozwojowi i potęgę pierwszego państwa robotniczego i chłopów Polska od-

(DOKOŃCZENIE NA STR. 3)

Polska Rzeczpospolita Ludowa jest matką wszystkich Polaków, wszyscy są jej córkami i synami, których jednaką otacza troską, którym daje prawa i nakłada obowiązki

Przemówienie Edwarda Gierka w Sejmie

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)
niezbędnym było powstanie sprzyjającego układu sił na arenie międzynarodowej. Pod koniec I wojny światowej układ taki powstał przede wszystkim dzięki zwycięstwu rosyjskich robotników i chłopów nad wspólnym ciemiężcą — carem. Rewolucja Październikowa, tworząca historię

wielką myśl Lenina, Internacjonalistyczna polityka Rosji radzieckiej głoszącej i realizującej prawo narodu do samostanowienia, otwarły przed Polską drogę ku niepodległości. Rząd Lenina pierwszy uznał bez zastrzeżeń prawo narodu polskiego do samostanowienia o sobie, przekreślił zabarzone traktaty.

Fot. CAF — Zagoździński

Praca dla Ojczyzny podstawowym wyznacznikiem patriotyzmu

Tylko w warunkach stworzonych przez zwycięstwo rewolucji socjalistycznej w Rosji i klęskę wojenną mocarstw centralnych, sprzężoną z narastającą w Niemczech i w monarchii habsburskiej falą rewolucyjną, mógł przynieść owoce patriotyzm wszystkich poczynań i walk niepodległościowych, mogły urzeczywistnić się wyzwolenie dążenia naszego narodu.

Oddajmy dziś część żołnierskiemu męstwu i ofierze krwi, złożonej w walce o wolność ojczyzny. Wdzięczną pamięcią otaczamy tych, którzy organizowali polską administrację, zakładali polskie szkoły i wyższe uczelnie. Uczucia serdeczne kierujemy ku radom delegatów robotniczych, które przewodziły ludowi pracującemu w walce o wolność i o jej postępową społeczną treść. Z szacunkiem wspominamy twórców postępowego ustawodawstwa, szlachetnych myślicieli, którzy rysowali wizję Polski wolnej i sprawiedliwej, ojczyzny wszystkich Polaków, Polski szklanych domów i światłych ludzi!

Trwała i nieprzemijająca jest zasługa wszystkich, którzy wytyczali drogi rozwoju nowej państwowości ku Bałtykowi, ku odwiecznym polskim ziemiom przez stulecia germanizowanym, ludu Wielkopolski, którego zryw powstańczy przesądził o przynależności ziem nad Wartą i Notecią, mieszkańców Warmii i Mazur, mas ludowych Śląska, które trzykrotnie w ręku podejmowały walkę o powrót ziemi śląskiej do macierzy.

Ze czcią wspominamy wielotysięczne rzesze Polaków — uczestników Rewolucji Październikowej, którzy walcząc ramię w ramię z ludem Rosji o obalenie caratu i stając mężnie do obrony młodej władzy radzieckiej, współtworzyli warunki odrodzenia Ojczyzny.

Obywatele posłowie!

Niepodległość wyzwoliła ogromne zasoby patriotyzmu, zapału, wiary i nadziei, była szansą zbudowania mocnych fundamentów narodowego bytu. Z żalem mówimy dzisiaj, po latach, że w większości szansa ta nie została należycie wykorzystana w międzywojennym dwudziestoleciu.

Ustrój społeczny, struktura narodowościowa i kształt terytorialny, w jakich uformowało się po roku 1918 państwo polskie, nie sprzyjały przewyciężeniu historycznych opóźnień, zacofania i słabości, ani też uzyskaniu stabilizowanej pozycji międzynarodowej. Sytuację pogarszała polityka kół rządzących, zwłaszcza w tzw. okresie pomajowym, antydemokratyczna na wewnątrz i

atyradziecka na zewnątrz, szukająca oparcia w iluzorycznych sojuszach, niezdolna do należytego wykorzystania możliwości rozwojowych kraju ani też do zapewnienia narodowi i państwu pokoju i bezpieczeństwa.

Są to prawdy niezbite, potwierdzone doświadczeniem i ugruntowane w świadomości narodu. Ale prawdą jest i to, że w tym okresie zostały zapoczątkowane, a w niektórych dziedzinach zaawansowane, przemiany o istotnym znaczeniu dla przyszłości. Rodziła się II Rzeczpospolita w warunkach silnej radykalizacji mas, wielkiego przyboru idei i nadziei demokratycznych. Chociaż nie wywarły one decydującego wpływu na politykę państwa, znalazły jednakże wyraz w burżno-demokratycznej konstytucji i ustawodawstwie socjalnym, których zasady — acz ograniczone i często nie realizowane — stworzyły punkt odniesienia dla walk społecznych i rozwoju świadomości mas. Osiągnięto znaczny postęp w integracji dzielnic porzoborowych, podjęto wysiłki dla rozwoju niektórych gałęzi rodzimego przemysłu i zagospodarowania wybrzeża Bałtyku, dla rozwoju oświaty i kultury. Kształtowała się ogólnopolska opinia publiczna.

Doniosłe znaczenie miały przemiany w świadomości społecznej. Wszystkie klasy i warstwy społeczne, wszystkie ugrupowania polityczne musiały określać swój punkt widzenia na politykę państwową i formułować w tym względzie swoje stanowisko. W konfrontacji tych stanowisk dojrzała świadomość klasy robotniczej, chłopów i inteligencji, patriotyzm młodego pokolenia wzbogacał się o nowe treści i wypełniał się poczuciem odpowiedzialności za państwo i jego przyszłość.

Wybitny wkład do umacniania politycznej roli mas ludowych wniósł rewolucyjny ruch robotniczy, Komunistyczna Partia Polski i Lewica Polskiej Partii Socjalistycznej, klasowe związki zawodowe, a także radykalny nurt ruchu ludowego, demokratyczne kółka inteligencji, postępowe organizacje młodzieżowe, oświatowe i kulturalne.

Tym procesom zawiązać należy w dużej mierze to, że kiedy przyszła godzina próby najwyższej, kiedy hordy hitlerowskich najazdźców uderzyły na Polskę, wówczas naród polski mimo głębokich klasowych sprzeczności i — jak mówił poeta — mimo wielkiego w ojczyźnie „rachunku krzywd” dał przykład jednolitej i męstwa, które niewiele mają sobie równych. Naród nasz nie zalał się pod ciężarem

klęski. Walczył bohatersko i nieugięcie. Stworzył masowo ruch oporu w okupowanym kraju. Zapisał chlubne karty żołnierskiego męstwa na frontach II wojny światowej.

W tych tragicznych, przełomowych latach postawę najszerszych rzesz społeczeństwa polskiego cechowała z jednej strony bezkompromisowa wola walki z wrogiem, a z drugiej powszechne choć wysoce różnicowane przeświadczenie o konieczności głębokich zmian w strukturze i polityce przyszłego państwa polskiego. Ten stan świadomości społecznej stanowił punkt wyjścia dla analizy sytuacji, a następnie dla platformy programowej, jaką przedstawiła narodowi lewica polska. Stąd wyrosła Polska Partia Robotnicza, kontynuatorka najlepszych tradycji polskiego ruchu robotniczego, oregownicza nierozwalnego związku sprawy wyzwolenia narodowego z wyzwoleniem społecznym.

Głosząc i realizując ideę przyjaźni, braterstwa i sojuszu ze Związkiem Radzieckim, organizując wspólną walkę z hitlerowskim wrogiem — Polska Partia Robotnicza wraz z innymi siłami lewicy polskiej tworzyła przesłanki naszego udziału w zwycięstwie i w kształtowaniu powojennego ładu w Europie i świecie. Te same idee leży u podstaw utworzenia armii polskiej w ZSRR, która u boku Armii Radzieckiej na najkrótszym i najważniejszym z bitewnych szlaków wniosła wolność ojczyźnie.

Nasze wspólne i największe dobro

Wysoki Sejmie!

Od 35 bez mała lat trwa, choć nie bez przeszkód i niepowodzeń budujemy Polskę sprawiedliwą i bezpieczną, zasobną i kulturalną. Podejmując wielkie dzieło odrodzenia narodowego i obierając socjalistyczną drogę rozwoju ukształtowaliśmy po nowemu fundamentalne problemy ustrojowe i polityczne, otworzyliśmy realne perspektywy rozwiązania żywotnych problemów naszego narodu.

Od półtora wieku najświetlejsze umysły i postępowe siły polityczne niezmiennie głosili, iż jedynie przez zespolenie sprawy narodowej i społecznej, przez wywyższenie ludu pracującego na pozycję rzeczywistego władarza ojczyzny, Polska odrodzi się trwale ku niepodległości i rozwojowi. To demokratyczne przesłanie, którego źródłem szukamy w kościuszkowskiej tradycji, a którego najpotężniejszym rzecznikiem stała się klasa robotnicza zespolona klasowym sojuszem z chłopami i inteligencją, znalazło swoje ucieleśnienie w Manifestie Lipcowym w rodzącej się Polsce Ludowej.

Od tego momentu jedność społeczeństwa polskiego uzyskała nową, mocną podstawę. Stało się nią ludowe państwo. Wyrosła z walki z faszystem jedność ta nabrała nowego blasku w pracy nad odbudową kraju, nad zagospodarowaniem przywróconych macierzy ziem północnych i zachodnich, nad zagwarantowaniem Polsce trwałego bezpieczeństwa. Praca dla ojczyzny stała się podstawowym wyznacznikiem patriotyzmu.

Schylmy dziś czoła przed tym pokoleniem Polaków, które bohatersko walczyło z niemieckim najazdźcą i położyło w tej walce niezmiernie ofiary, które podjęło trud podniesienia kraju ze zgliszcz i ruin. Dokonania te pozostaną na zawsze w pantheonie narodowej chwały!

Pracę i umysł, pracą wyzwoloną i zwielokrotnioną w swych efektach dzięki socjalizmowi.

Po I wojnie światowej wielką rolę odegrało samo pojawienie się naszego państwa na mapie politycznej, obecnie w 34 lata po II wojnie światowej coraz mocniej liczy się obecność Polski również na gospodarczej mapie świata. Rozwój przemysłu, górnictwa, transportu, upowszechnienie oświaty, postęp nauki i techniki, rozkwit kultury tworzą w dziejach Polski nową jakość. Wysoki jest autorytet międzynarodowy naszego kraju, a jego bezpieczeństwo po raz pierwszy od kilku wieków opiera się na mocnych i trwałych podstawach.

Mamy dziś prawo stwierdzić — naród nasz dobrze wykorzystuje szansę, jaką otworzyło przed nim wyzolenie spod hitlerowskiej okupacji i wejście na drogę socjalistycznego rozwoju.

Chlubiąc się wszystkim, co osiągnęliśmy w budowaniu siły Polski, mamy jasną świadomość zadań, które przed nami stoją i potrzeb, które oczekują zaspokojenia. U progu lat 70-tych opracowaliśmy wielki program rozwoju społeczno-gospodarczego. Twórczym, znojnym trudem całego narodu przeobrażamy kraj, modernizujemy gospodarkę, mierzymy kąsekwentnie do rozwiązania problemu mieszkaniowego i tworzenia nowoczesnej gospodarki żywnościowej. Przedsięwzięcia te mają fundamentalne znaczenie dla teraźniejszości i przyszłości narodu polskiego.

Mimo wielkich osiągnięć naród nasz musi wciąż jeszcze odrabiać skutki wiekowego zacofania, długotrwałego podziału i braku własnej państwowości, dramatycznie pogłębione przez okupację hitlerowską i straty wojenne. Wynikają stąd poważne zadania, zwłaszcza w dziedzinie infrastruktury komunikacyjnej, w zagospodarowaniu naszych rzek, przede wszystkim Wisły, w wyrównywaniu odziedziczonych różnic i równomiernym rozwoju wszystkich regionów kraju. Wynikają stąd również wielkie zadania w kształtowaniu świadomości społecznej. Tradycyjne umiłowanie ziemi ojczystej musimy stale wzbogacać o głębsze rozumienie racji państwa i przekuć w powszechną gotowość kierowania się na co dzień jego prawami i interesami.

Sprawą najważniejszą obecnie jest wytrwała kontynuacja podjętego dzieła, sprawne i zdecydowane doprowadzenie do końca programów rozwojowych. Wymaga to cierpliwości i zrozumięcia, konsekwencji i dyscypliny, wymaga woli stawienia czoła trudnościom i przewyciężenia dysproporcji, jakie często rodzi postęp.

Obywatele posłowie!

W gigantycznej pracy, w zmaganiu z trudnościami i oporami, jakie towarzyszą zawsze wielkim ludzkim przedsięwzięciom, a jednocześnie w satysfakcji z nowego kształtu ojczyzny, w ciągu ostatnich dziesięcioleci zespolił się wokół wspólnych celów naród polski, dokonywał się proces kształtowania socjalistycznego społeczeństwa, obejmujący wszystkich, którym leży na sercu dobro Polski, bez względu na dawne podziały społeczne czy polityczne.

Z tej jedności moralno-politycznej społeczeństwa polskiego, wyrastającej z najlepszych niepodległościowych i demokratycznych tradycji, z bohaterskiej walki z hitleryzmem, a okrzepłej w pracy dla Polski Ludowej, zrodził się Front Jedności Narodu łączący wszystkich patriotów.

Jedność narodu — to potężna, realna siła. Trzonem jej jest sojusz Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej ze Zjednoczonym Stronnictwem Ludowym i Stronnictwem Demokratycznym, współdziałanie wszystkich środowisk społecznych w pracy dla socjalistycznej ojczyzny.

Polska Rzeczpospolita Ludowa jest matką wszystkich Polaków. Wszyscy — niezależnie od przynależności partyjnej, zawodu i pochodzenia, wykształcenia czy stosunku do religii — są jej córkami i synami, których jednaką otacza troską, którym daje prawa i nakłada obowiązki. Poczucie patriotycznej jedności serc, myśli i czynu wszystkich Polaków jest naszym wspólnym i największym dobrem. Jej umacnianie to główny nakaz płynący z doświadczeń przeszłości, to główny warunek pomyślnej przyszłości naszego narodu.

Wysoka Izbo!

Polska Rzeczpospolita Ludowa pragnie rozwijać

Przyjdźmy na 35-lecie Manifestu Lipcowego z nowym dorobkiem

Wysoka Izbo!

Wracając pamięcią ku historycznym wydarzeniom narody zadają sobie pytanie, co z doświadczeń przeszłości zabierają ze sobą w przyszłość. My, żyjący na rewolucyjnym styku dwu różnych epok historii polskiej, bierzemy ze sobą dla naszych wnuków, utrwalamy i rozwijamy, przede wszystkim to, co nas określa, co czyni nas Polakami, całe nasze patriotyczne i postępowe dziedzictwo. Ale bierzemy także gorzki i bolesny ciężar historii oraz płynące zeń wnioski. Kontynuując czynników siły i postępu a przewyciężeniem źródła słabości jest Polska Ludowa, jej ustrój społeczny, jej awans cywilizacyjny i kulturalny, to wszystko, co naród osiągnął w ostatnich trzydziestu czterech latach.

Nade wszystko bierzemy ze sobą przyszłość i pragniemy umacniać głębokie rozumienie racji państwa, patriotyczną jedność narodu, braterską przyjaźń z narodami socjalistycznymi i szlachetną solidarność ze wszystkimi we współczesnym świecie, komu bliska sprawa pokoju, wolności i sprawiedliwości.

Fundamentem pokojowego rozwoju Polski są jej niezawodne sojusze i jej siła materialna i duchowa. Budować i pomażać tę siłę rzetelną, ofiarną pracą to najwyższy patriotyczny obowiązek.

przyjazne stosunki ze wszystkimi narodami Europy i świata. Taką też politykę prowadzi. Najwyższą rację państwową i najwyższy narodowy nakaz widzimy w umacnianiu przyjaźni, sojuszu i współpracy z bratnim Związkiem Radzieckim, dzięki któremu Polska uratowała swoje istnienie, odniosła zwycięstwo i znalazła niezawodne gwarancje swego bezpieczeństwa, nienaruszalności swych granic i pokojowego rozwoju.

Doświadczenia całego sześćdziesięciolecia potwierdzają historyczną doniosłość sojuszu i współpracy Polski z Krajem Rad dla obu naszych państw i dla pokoju w Europie. Bezennym osiągnięciem Polski Ludowej jest to, że na wszystkich swych granicach ma przyjaciół i sojuszników, że swą obronność i bezpieczeństwo buduje wspólnie z Związkiem Radzieckim i bratnimi krajami socjalistycznymi.

Działania na rzecz pokojowego współistnienia i pokojowej współpracy stanowią niewzruszoną zasadę polityki naszego państwa. Temu służy m. in. nasza propozycja przedłożona na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie wychowania dla pokoju. Cieszymy się, iż idea ta spotkała się ze zrozumieniem jej znaczenia i szlachetnych intencji.

dziei, wszystkim polskim rodzinom, których trudem codziennym i serdeczną troską dźwiga się nasza ojczyzna. Pokłońmy się prostym, mądrym ludziom, którzy są solą tej ziemi. Służyc ich dobru, wyrażać ich dążenia, organizować ich wysiłki — to nasza najwyższa powinność!

Pozdrawiamy naszych rodaków na całym świecie. Uczucia i wysiłki wychodźstwa polskiego przyczyniły się wydatnie do odzyskania niepodległości przed sześćdziesięcioletnią okupacją hitlerowską. Jego obecna więź serdeczna z ziemią ojców stanowi nasze, wspólne narodowe dobro.

Zwracamy się do wszystkich obywateli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W 60-lecie niepodległości kierujemy do was serdeczne pozdrowienia i najlepsze życzenia, a jednocześnie gorący apel. Przyjdźmy na 35-lecie Manifestu Lipcowego z nowym dorobkiem materialnym i duchowym, z osiągnięciami przynoszącymi satysfakcję każdej Polce i każdemu Polakowi. Niechaj uczucia i wartości, które dzień dzisiejszy symbolizuje, będą na co dzień obecne w naszym życiu, w naszych myślach i czynach; niech pobudzają nas w pracy dla wspólnego dobra. Wytrwale budujmy siłę naszej ojczyzny i pomyślność naszego narodu!

Uroczyste posiedzenie Sejmu PRL

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1) pierwszych wystąpieniach papież Jan Paweł II pierwszy w historii Kościoła papież-Polak.

Ryszard Wojna PZPR

Słuszność polityki państwa historia sprawdziła w sytuacjach kryzysowych — wówczas gdy naród i jego państwo organizacja zostają wystawione na trudne i niebezpieczne próby — stwierdził pos. Ryszard Wojna (PZPR). We wrześniu 1939 r. mimo bezgranicznego bohaterstwa polskiego żołnierza zasady, na których opierało się bezpieczeństwo Polski, nie sprawdziły się.

Mówca przypomniał, że sytuacja dla Polaków nie była wówczas, historycznie rzecz biorąc, nową. Pierwszym bodaj czynnikami uzasadniającym przed

przeszło 11 wiekami potrzebę własnego państwa Polan była konieczność przeciwdziałania się niemieckiej ekspansji. Lata okupacji hitlerowskiej, bezmiar zbrodni faszyzmu niemieckiego popełnionych na polskim narodzie, nałożyły na tysiąclatnie doświadczenia naszych stosunków z Niemcami nową straszną w swej treści warstwę, która tak głęboko zapadła w psychikę polską, iż stała się częścią wspólczesnej polskiej świadomości, częścią naszej substancji narodowej, elementem naszego określenia się.

R. Wojna podkreślił, że integralną częścią wyciągniętych z historii wniosków jest fundamentalna zmiana warunków, na jakich kształtują się obecne stosunki polsko-niemieckie. Z NRD — naszym sojusznikiem i przyjacielem — wiąże nas wspólna troska o pokój. Z RFN ułoży-

liśmy nasze stosunki na bazie układu z grudnia 1970 r., w którym państwo to uznało nienaruszalność naszej granicy na Odrze i Nysie teraz i w przyszłości. W trudnym i złożonym procesie normalizacji RFN współdziała z nami w dziele odprężenia i pokój, który założył — wśród nich nienaruszalność istniejących granic — określił Akt Końcowy KBWE.

System, o który opiera się bezpieczeństwo państwa i narodu — stwierdził mówca — to najważniejsza część składowa racji stanu. Prawdę tę powinniśmy umieć przekazać następnej generacji jako najważniejszą.

Na zakończenie posiedzenia zabiera głos marszałek Sejmu Stanisław Guca. — Dziękuje uroczyste posiedzenie Sejmu PRL — mówi marszałek — zwołane dla upa-

mięnienia 80 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, dobiega końca.

W przemówieniu I sekretarza KC PZPR pośła Edwarda Gierekę zawarte zostały przemyslenia i wnioski bliskie sercu każdego Polaka i mocno związane z dniem dzisiejszym naszej ojczyzny. Debata była tych stwierdzeń pełnym potwierdzeniem.

Przed 60 laty spełnione zostały niewygasające dążenia naszego narodu do niepodległości. Mogło to dokonać się jedynie w warunkach, jakie stworzyła Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa i jej wnioski idee.

Z odzyskaniem niepodległości lud pracujący wiązał nadzieje na sprawiedliwy ład społeczny, na ugruntowanie demokratycznego systemu ustrojowego. Wiele przyczyn złożyło się wszakże

na to, że słuszne racje i dążenia ludzi pracy nie mogły wówczas zostać urzeczywistnione. Wywarły one jednak wpływ na świadomość polityczną i obywatelską narodu, na wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za własne państwo. Powstały w tym okresie wielkie dzieła ludzkiej pracy i duże osiągnięcia oświaty, kultury, które trwale weszły do dorobku Polaków.

Z drugiej jednak strony szanse, które dała niepodległość, nie zostały należycie wykorzystane.

W najtrudniejszym okresie okupacji Polska Partia Robotnicza konsekwentnie polczyła w swym programie sprawę wyzwolenia narodowego i społecznego, wysuwając hasło szerokiego frontu narodowego i o powołanie się na sojuszem z Związkiem Radzieckim.

Decydującym dokonaniem milijonowego 60-lecia stał się przełom historyczny — narodziny Polskiej Ludowej, urzeczywistniającej nauki płynące z ciałch złożonych doświadczeń naszego narodu.

34-letni okres rozwoju Polskiej Ludowej wskazuje, że źródłem naszej siły jest jedność wszystkich Polaków skupionych wokół najważniejszych spraw narodu i państwa. Podstawą tej jedności jest współdziałanie przodków siły narodu — PZPR z ZSL i SD w ramach jednoczącego wszystkich Polaków Frontu Jedności Narodu.

Obchodząc uroczystości rocznice odzyskania niepodległości czynimy to w poczuciu więzi historycznej zespalającej dzieje naszego narodu, walkę i pracę kolejnych jego pokoleń.

Dzisiejsza uroczysta debata potwierdziła, że mamy solidnie zbudowany swój polski dom. Z naszymi socjalistycznymi sąsiadami stanowiąmy wspólnotę, której siła daje niezawodne gwarancje bezpieczeństwa i rozwoju.

Wkładamy wiele wysiłku w urządzenie naszego domu i jeszcze nie ze wszystkim uporał się nasz dom. Nasza polska rodzina rośnie, rosną także jej ambicje. Dlatego musimy dalej doskonaląc naszą pracę, aby wszystko w polskim domu dobrze służyło jego mieszkańcom. Zdobędziemy się na najwyższy wysiłek, aby nasz ukończony dom, w tak wielkim trudzie budowany, był zawsze bezpieczny, dostatki i radosny na miarę marzeń pokoleń Polaków walczących o niepodległość i postęp swojej ojczyzny. (PAP)

Konsultacja „Życia” przy telefonie 250-205 Sami dla siebie

(P) Tematem naszej najbliższej konsultacji „Życia” pn. „SAMI DLA SIEBIE”, w środę, 8 listopada, w godz. 16-17, przy TELEFONIE 250-205, będą sprawy mieszkaniowe osiedli. Będzie więc mowa o pracy samorządów, o możliwościach współorganizacji w osiedlach, o udziale i pomocy lokatorów w rozwiązywaniu, czy też łagodzeniu różnorodnych, niełatwych problemów z dziedzin gospodarki mieszkaniowej i komunalnej, usług i handlu, opieki nad dziećmi i osobami starszymi, a także o kształtowaniu życia w osiedlach i sąsiedzkich więzi między ludźmi. W środowej rozmowie z Czytelnikami udział wezmą: dyrektor Biura Prezydialnego Kancelarii Rady Państwa, JERZY BREITKOPF, dyrektor departamentu gospodarki mieszkaniowej w Ministerstwie Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska, TADEUSZ RUSZCZYŃSKI, kierownik zespołu do spraw samorządów mieszkaniowych i współdziałania z radami narodowymi Sekretariatu Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu, KRYSZYNA SIBIŁSKA-STELMASZCZYK, przewodnicząca komisji społeczno-wychowawczej Komitetu Osiedlowego nr 13 na Sadybie, ANNA MACHALICA oraz przewodniczący Komitetu Osiedlowego nr 2 w Śródmieściu, ADAM GROMEK. A wien 8 listopada, w godz. 16-17, spotykamy się przy telefonie 250-205 na konsultacji „Życia” pod hasłem: „SAMI DLA SIEBIE”.

Wykańczanie wnętrz ★ Przygotowanie do montażu urządzeń kuchni i pralni ★ Upiększanie terenu Na budowie Centrum Zdrowia Dziecka

(A) Na budowie Centrum Zdrowia Dziecka dobiegają końca prace wykonawcze. Przygotowanie się do zagospodarowania zespołu sal operacyjnych i rentgena. Tutaj właśnie występuje największa koncentracja robót. W trakcie wykańczania wnętrz uległa zmianie dokumentacja. Zastosowano bardziej nowoczesne rozwiązania odnośnie przyszłej funkcjonalności sal i rozmieszczenia aparatury. Nie zmieniło to jednak terminów przekazania obiektu i bud-

Nadal ciepła mglista jesień

(P) Pierwsza dekada listopada dla miłośników ciepła, choć mglistej jesieni. W poniedziałek najcieplej było na wybrzeżu zachodnim. W Szczecinie i Świnoujściu termometry wskazywały 12 st. Najchłodniej było w Łodzi, zaledwie 6 st. W tym samym czasie w Warszawie — motowano 9 st. W zórcach ciepło: na Kosowym Wierchu 11 st. Śnieżnie 5 st. Zalegająca jeszcze ubiegłej doby pokrywa śnieżna na Kasprovym (28 cm) szybko topnieje. Chłodniej było natomiast u podnóża Tatr. W samym Zakopanem termometry wskazywały 3 st.

Na najbliższe pięć dni synoptycy z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewidują większych zmian na mapach pogody. W dalszym ciągu będziemy mieć łagodną, ciepłą jesień. Zachmurzenie będzie duże z rozproszonymi okrasami niewielkich opadów deszczu lub mgły. W nocy i rano mgły i zamglenia, zwłaszcza na południu kraju.

Temperatura maksymalna w ciągu dnia od 6 do 11 st., lokalnie na zachodzie i południu może być wyższa. W nocy i nad ranem mogą wystąpić lokalne przymrozki. (Iat.)

Prognoza pogody

(P) Jak podaje IMGW dziś w Warszawie będzie zachmurzenie duże. Początkowo słabe opady śniegu. W ciągu dnia możliwe słabe lub większe przejaśnienia. Temp. maks. w dzień 10 st. (PAP)

KALENDARIUM

● Wtorek jest 311 dniem 1978 r. Do końca roku pozostało 54 dni, w tym 44 dni robocze.
● Słońce weszło dziś o godz. 6.41, a zaszło o godz. 15.57. Wschód Księżycy godz. 12.40, zachód godz. 22.45. Wtorek będzie krótszy od najdłuższego dnia w roku o 7 godzin i 32 minuty.
● Imieniny obchodzą: Antoni i Florentyn. (J.I.)

Handel — „Życie” — Przemysł Co zagra na półkach? Za modernizacją produkcji — nowoczesna sprzedaż

(A) Historia z telewizorami, których handel zamówił w IV kwartale 100 tys. sztuk mniej jest najlepszym przykładem jak bardzo mylą się ci, którzy uważają, że nasz rynek może wchłonić każdą ilość każdego dobrego towaru i po każdej cenie. W wielu branżach przemysłowych okazuje się, jak szybko sytuacja może ulec zmianie, jeśli nastąpi odczuwalne zwiększenie dostaw.

W przemyśle maszynowym takim klasycznym przykładem może być branża sprzętu oświetleniowego. Okazało się, że oferta żyrandoli i opraw nie może być wykorzystana przez handel, i to nie dlatego że wzory są kiepskie lub że tych wyrobów więcej by nie sprzedano. Po prostu przepustowość naszego handlu jest w tej dziedzinie ograniczona.

Przemysł oświetleniowy zaczyna więc rozwijać własne sklepy, przy czym mają to być placówki handlowe w prawdziwego zdarzenia, w których można będzie przedstawić pełny wybór produktów. Ta sama droga zamierza kroczyć Zjednoczenie Przemysłu Elektronicznego „Unitra-Dom”, gdyż również nie okazuje się, że mało jest lokali sklepowych w kraju, w którym można by zaprezentować nabywcom pełną ofertę producentów sprzętu elektonicznego. Przecież tak niedawno narzekano na zbyt skromny udział odborników stereoфоничnych. Przez lata całe przedstawiano różne przyczyny uniemożliwiające zwiększenie podaży. I oto obecnie kiedy przemysł zaczął wreszcie produkować zestawy stereoфоничnych na większą skalę, handel zmniejszył zapotrzebowanie na przyszły rok o 50 tys. sztuk w stosunku do oferty fabryk. Rzecz jasna można było pójść po linii najmniejszego oporu i ograniczyć produkcję. Jednakże okazało się, że w kraju, gdzie powstałaby na rynku luka. Przemysł chce więc utrzymać produkcję, przy tym znowu okazuje się, że dobry wyrób nie przysparza kłopotów, gdyż jeśli nie chce handlowcy w kraju, można rozwinąć

W ciągu ostatnich 5 lat produkcja wyrobów rykowych tej dziedziny zwiększyła się 2,5 raza. Po to, by zmniejszyć sobie co to znaczy, wystarczy stwierdzić, że w tych właśnie latach wykonano 34 proc. wszystkich wyprodukowanych w Polsce po wojnie radioodbiorników — 84 proc. magnetofonów i 43 proc. gramofonów.

Te liczby świadczą o postępie ilościowym który doprowadził nasz stosunkowo szybko do zaspokojenia popytu i pełnego nasycenia rynku sprzętem. Na drugi dzień się jeszcze poluje. Jednakże zgodnie z powiedzonkiem, że apetyt wzrasta w miarę jedzenia, również popyt na nowoczesny sprzęt audiowizualny będzie się wzmagał w miarę ogólnego postępu cywilizacyjnego, rosnących wymagań odborników a także oferty przemysłu. I dlatego też warto wspomnieć o pewnych zmianach strukturalnych będących wynikiem modernizacji przemysłu. Dziś — jak twierdzą kierownicy Zjednoczenia „Unitra-Dom” nie ma ani jednego wyrobu o rozwiązaniu technicznym z lat 1970-1972.

Wiele wyrobów przeszło natomiast w tym czasie dwukrotną a nawet trzykrotną modernizację. Czasem lepsze jest wrociem do brzo. Być może w niektórych sprawach zmiany, zwłaszcza jeśli nie dotyczą istoty walorów sprzętu, były by może zbyt daleko posunęte. Nabywczy woleliby może mniejszy wachlarz, ale większe serie. W sumie jednak konfrontacja na rynkach zagranicznych też świadczy zarówno o awansie naszego przemysłu jak i o skali zadań.

Ważną są one nie tylko z uruchomieniem produkcji odborników telewizji kolorowej, o czym zresztą pisze się najwięcej, ale z systematycznym postępowaniem także w innych dziedzinach. Takim zasadniczym zadaniem jest poprawa wierności odtwarzania sprzętu radiofonicznego. Przemysł nastawił się dlatego na dalszy wzrost udziału wyrobów wyższych klas w wersjach stereoфоничnych. Dla potrzeb klientów zmotoryzowanych istotne będzie podjęcie produkcji odborników samochodowych z odtwarzaczem kasetowym w wersjach mono- i stereoфоничnych. W tym roku wszedł do produkcji taki odtwarzacz przystosowany do współpracy z każdym odbornikiem samochodowym wyposażonym w gniazdo magnetofonowe.

Dość zainteresowanie bardziej zaawansowanej klienteli wzbudza zestawy budowane w postaci wież składających się z różnych segmentów zawierających różnego rodzaju wysokiej klasy urządzenia, które można będzie kompletnie. Rozwinie się także produkcja magnetofonów, jako że nasz przemysł elektroniczny należy dziś do liczących się i wiodących w Europie producentów. Szczególnie intensywny jest rozwój magnetofonów kasetowych, pojawi się coraz więcej wersji

W uroczystości wzięł udział członek KC KPZR, zastępca przewodniczącego Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, przewodniczący Prezydium Rady Najwyższej Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej Iwan Polakow. Obecny był ambasador ZSRR w naszym kraju Borys Aristow. (PAP)

Moje dziecko, gdy dorosnie Szkoło, dbaj o zdrowie!

(A) Sprawa, którą chcę poruszyć jest może nietypowa. Myśląc bowiem o przyszłości mego syna — myślę przede wszystkim o tym, żeby wyrósł na zdrowego, pełnosprawnego fizycznie człowieka. Nie są mi, rzecz jasna, obojętne inne kwestie związane z jego przyszłością, takie, jak znalezienie zawodu najbardziej odpowiadającego jego zdolnościom i zamiłowaniu, udane małżeństwo czy wreszcie osiągnięcie pozycji w społeczeństwie zapewniającej mu ludzki szacunek i życie. Dlatego jednak stawię głownie na zdrowie? Chyba „dzieki” własnym, niedobrym doświadczeniom. Byłem dzieckiem dość walecznym, takim chudym, który od najmłodszych lat obrzuwał od silniejs-

Henryk Jabłoński przyjął ambasadora Algierskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej

(P) Przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński przyjął 6 bm. na audyencji pojeźniętego dyktanka korpusu dyplomatycznego, ambasadora Algierskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej w Polsce Ali Abdallaoui. (PAP)

Przepraszam tylko 3 pytania. Najlepsi w klubie otwartych szkół

(P) Odpowiada: drużyna Krysztyna Kowalska, komendantka Szczepu 227 WDHSF5 w Zespole Szkół Zawodowych Nr 11 w Warszawie. — Zespół szkół, w którym pracuje pani jako nauczycielka i jednocześnie prowadzi szereg harcerski, został uznany za najlepszy spośród szkół stołecznych należących do Klubu Otwartych Szkół. W wyróżnieniu tu duża jest chyba zasługa tutejszych harcerzy? — Nagrodę tę otrzymał nasz zespół za intensywną pracę wychowawczą i pozalekcyjną, a ponieważ harcerstwo również odgrywa ważne role wychowawcze i prowadzi interesujące zajęcia w czasie wolnym młodzieży, także dla uczniów nie należących do organizacji, więc sądzę, że również nasz szereg przyczynił się do tego sukcesu. W ub. roku szkolnym pr. przy szczepie rozpoczęły działalność klub wiedzy społeczno-politycznej i klub fotograficzny, a w br. — artystyczny i turystyczny. Do klubów tych coraz chętniej przechodzą uczniowie nie należący

do harcerstwa, uczestniczą też w naszych biwakach, rajdach, pracach społecznych. Bardzo to cieszy, bo dowodzi coraz lepszą pracę młodego przeciw szczepu. — Jak wiadomo, harcerstwo w wielokompleksowych szkołach ponadpodstawowych napotyka wiele obiektywnych trudności w organizowaniu swoich zajęć. Ot choćby, kiedy je urządzać, skoro uczniowie kończą lekcje o różnych porach i tracą sporo czasu na powrót do oddległego często miejsca zamieszkania, a także — jak je organizować, skoro wielkie miano dostarcza dużo możliwości atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego. Jak poradzić sobie z tymi problemami w tutejszym szczepie? — Myślę, że wszystko zależy od atmosfery, w jakiej pracuje szczep, od zrozumienia się strony dyrekcji szkół i przychylności grona pedagogicznego. W naszym Zespole Szkół Zawodowych, atmosfera ta jest bardzo życzliwa, ale muszę powiedzieć, że stała się taką w ciągu 2 ostatnich lat, i że to harcerze sami na nią zapracowali. Po prostu, zaczęli robić wiele ciekawych rzeczy, na swoje imprezy zapraszali nauczycieli, rodziców i kolegów, zadbał o informację o swoich przedsięwzięciach na terenie szkoły. Działając w skład szczepu wchodzi 5 drużyn, być może przybędzie nam jeszcze jedna, wodniacka. Jest w nich 150 harcerzy, przy czym jest to młodzież aktywna, faktycznie pracująca, a nie biernie należąca do ZHP. Jako komendantka szczepu, miło mi dzisiaj słyszeć od kolegów nauczycieli, że zmiana stylu pracy naszych harcerzy jest bardzo wyraźna. To zachęca do dalszych starań nad tworzeniem tradycji szczepu.

— Pominęła Pani, przez skromność zapewne, ważną rolę opiekuna szczepu, a przecież od niego głównie zależy zainteresowanie młodzieży pracą w harcerstwie? — Wydaje mi się, że wiele zależy od jego umiejętności porozumienia się z młodzieżą, i od tego, ile czasu może poświęcić pracy z harcerzami. Przed 2 laty, gdy obejmowałam opiekę nad harcerzami w szkołach naszego zespołu, postanowiliśmy wspólnie, że będziemy mieli dobrego szczerp i myślę dziś, że nam się to uda.

Rozmawiała: REM

„Mała Ziemia” i „Odrodzenie”

Ukazały się wspomnienia Leonida Breżniewa

(P) „Mała Ziemia” i „Odrodzenie” — to tytuły wspomnień Leonida Breżniewa — sekretarza generalnego KC KPZR, przewodniczącego Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, które ukazały się w języku polskim nakładem „Książki i Wiedzy”. „Mała Ziemia” zawiera wspomnienia dotyczące tego fragmentu bogatego życiorysu wojennego Leonida Breżniewa, który związany jest z walkami na przyczółku pod Noworosyjskiem wiosną 1943 r. Wspomnienia zatytułowane „Odrodzenie” zawierają osobiste refleksje Leonida Breżniewa z okresu jego działalności politycznej już po Wielkiej Wojnie Narodowej. Dotyczą one okresu odbudowy ze zniszczeń Zaporozża oraz działalności L. Breżniewa jako pierwszego sekretarza Komitetu Obwodowego Partii w Dniepropietrowsku. Obie publikacje książkowe uzupełniają dokumentalne zdjęcia, ukazujące Leonida Breżniewa wśród żołnierzy Armii Radzieckiej w latach wojny i wśród ludzi pracy w latach odbudowy kraju. (PAP)

Jeszcze czas

(P) Rację miał prezydent Iraku, Ahmed Hassan al-Bakr, mówiąc na zakończenie szczytu arabskiego w Bagdadzie, że spotkanie to potwierdziło zdecydowane poparcie dla sprawy wolności, godności ludzkiej i sprawiedliwości oraz wolę wspólnego działania dla przywrócenia praw Palestyńczykom i wyzolenia okupowanych przez Izrael ziem. Przemówienie to witali oklaskami przywódcy 21 krajów arabskich, o różnych ustrójach i poglądach politycznych, którzy wypracowali jednomyślnie taktykę przeciwdziałania kapitulancim postanowieniom z Camp David.

Wśród obradujących w Bagdadzie zabrakło prezydenta Egiptu (nie chciał on nawet przyjąć delegacji, która się do niego z Bagdadu wybrała). Od Egiptu tylko zależy, czy będzie to ostatni wypadek nieobecności Kairu na obradach Ligi Arabskiej.

Podjęte przez szczyt uchwały nie wamykają Kairowi drogi do zwycięstwa się z powrotem w szeregi arabskie. Nie wykluczają go jeszcze z wspólnoty, nie zrywają z nim więzi.

Jednocześnie uchwalona deklaracja nie pozostawia najmniejszej wątpliwości, że obecni na spotkaniu zorganizowanym przez Irak przywódcy arabscy odrzucają porozumienia z Camp David i wszystko, co one reprezentują. Wzywają też Egipt do zerwania z tym porozumieniem i niepodpisywania traktatu pokojowego.

Deklaracja zawiera też inne doniosłe postanowienia. Przede wszystkim potwierdza ona prawo Palestyńczyków do powrotu do ojczyzny oraz uznaje Organizację Wyzwolenia Palestyny za jedynego legalnego przedstawiciela Arabów palestyńskich. Przekreśla to z góry pretensje egipskie do przemawiania w imieniu Palestyńczyków, czy też reprezentowania ich interesów.

Nikt z uczestników nie miał, że - jak tego wymaga realizm - podjęto również istotne postanowienia, których chwilowo nie ujawniono. Zostają one podane do wiadomości i wejdą w życie wówczas, kiedy Egipt nie skorzysta z danej mu szansy, pozostając poza zjednoczonymi szeregami arabskimi. Tymczasem Kair ma jeszcze czas...

STANISŁAW KOSTARSKI

Rok młodości

(P) Przyszły rok obchodzić będziemy jako Międzynarodowy Rok Dziecka. Akcja, zrodzona w Organizacji Narodów Zjednoczonych i odbywająca się pod jej auspicjami, przybliża ma społeczności międzynarodowej problemy dziecięce - głównie ich niezaprzeczone prawo do zdrowego, harmonijnego rozwoju. Nie będzie to więc wyłącznie okazja do sentymentalnych uzruszeń i wzmożonej deklaracji. Międzynarodowa konwencja o ochronie praw dziecka, której projekt zgłosiła Polska w ONZ, mówi o konkretnych powinnościach państwa i społeczeństwa wobec najmłodszych obywateli.

Obecnie Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych uchwaliło, że w niedalekiej przyszłości proklamowany zostanie Międzynarodowy Rok Młodości. Inicjatywa, którą poparli przedstawiciele 150 krajów członkowskich, będzie więc w jakimś stopniu kontynuacją obchodów roku dziecka. Z tą różnicą, że dotyczy ona starszego nieco pokolenia, inne też problemy będą musiały tym razem wypłynąć na plan pierwszy.

Uczniowie, studenci i młodzież pracująca stanowią w większości krajów świata ponad 50 proc. ludności. Dotyczy to szczególnie państw na drodze rozwoju, których społeczeństwa są przeważnie młode pod względem demograficznym. Wejście następnego pokolenia w dorosłe życie nie tylko w tych krajach rodzi wiele zawiłych, niekiedy dramatycznych problemów. Nie tylko dlatego, że znacznie podniósł się tzw. próg dojrzałości i znacznie więcej dziś trzeba wiedzieć, by rozpocząć samodzielne życie. Przede wszystkim dlatego, że młodzież najdotkliwiej odczuwa przeszkody w rozwoju z niesprawiedliwości społecznej, rasizmu, wojny i wszelkiej dyskryminacji.

Mając to wszystko na uwadze, trudno przecenić znaczenie polskiej inicjatywy, rozpowszechnionej niedawno w ONZ a znanej jako idea wychowania społeczeństwa dla pokoju. Młodzież wykształcona w duchu przyjaźni między narodami, pokolenie, które wzbudzi się prządając, zachęcaności i szowinizmów - to gotowy program dla Międzynarodowego Roku Młodości.

TADEUSZ BARZDO

61 lat Wielkiego Października

Historia, współczesność i przyszłość

Od stałego korespondenta JERZEGO SIERADZINSKIEGO

Moskwa, w listopadzie (A) Kiedy o godz. 10 na wieży Spaskiej odezwał się kremlołskie kuranty i przez Plac Czerwony przed Mauzoleum Lenina ruszą kolumny defilujących - myśli milionów ludzi na całym świecie powrócą do wydarzenia, które od 61 lat kształtuje obraz naszej epoki, 25 października (7 listopada) zwyciężyła rewolucja socjalistyczna! Ten historyczny fakt znalazł swoje odbicie w napisanej słynnej leninowskiej odezwie „Do Obywateli Rosji” obwieszczonej upadek Rządu Tymczasowego i powstanie nowej władzy robotników i chłopów. Pod dokumentem widnieje adnotacja: „...godzina 10 rano”.

Dalsze wydarzenia potoczyły się błyskawicznie. Po południu zwołane zostało nadzwyczajne posiedzenie Piotrogadzkiej Rady Delegatów Robotniczych i Żołnierskich, na którym Lenin wygłosił referat o zadaniach władzy Rad. Wieczorem, kiedy oddziały czerwonej gardii i wojskowego garnizonu przeszły do szturm na Pałac Zimowoy - rozpoczął swe obrady II Ogólnorosyjski Zjazd Rad, uprawomocniła się władza ludowa. Obrady trwały przez całą noc. O godz. 4 rano na wieść o zdobyciu Pałacu Zimowoy i aresztowaniu członków Rządu Tymczasowego, uczestnicy Zjazdu przyjmują napisaną przez Lenina odezwę „Do Robotników, Żołnierzy i Chłopów”. Na następnym zaś posiedzeniu uchwalone zostają dwa historyczne dekryty: Dekret o Pokoju i o Ziemi.

„Rad robotniczy i chłopski stworzony przez rewolucję 24-25 października i opierający się na radach delegatów robotniczych, żołnierskich i chłopskich proponuje wszystkim wojującym narodom, ich rządom niezwłocznie rozpocząć rokowania o sprawiedliwy pokój demokratyczny... Dalsze prowadzenie tej wojny o to, jak podzielić między silne i bogate narody podbite przez nie silne narodowości, to jest podzielenie między zbrodniczą ludzkość i uczynić dalek wyraz swej woli niezłomnego podziału warunków pokoju, który by położył kres tej wojnie na wymiennych warunkach. Jednakowo sprawiedliwych dla wszystkich bez wyjątku narodowości”.

U narodzin nowej władzy

Tak rodziła się epoka rewolucyjnych przeobrażeń świata. Tymi słowami zawartymi w Dekrecie o Pokoju pierwsze państwo robotników i chłopów proklamowało wkroczenie na arenę dziejową jako siła świadoma odpowiedzialności za losy narodów, za pokój w świecie. Według słów Lenina było to „pierwsze zwycięstwo sprawy likwidacji wojen”.

Obo telegraficzny skrót wydarzeń i dokumenty świadczące najbardziej wymownie o istotnej treści pierwszej socjalistycznej rewolucji. Ukazujące główne idee, które postanowiła ona urzeczywistnić - ustanowienie na gruncie ludowladztwa prawdziwej demokracji, zniesienie wżysku wprowadzenie społecznej własności środków produkcji, zapoczątkowanie trwałej nowej polityki zagranicznej, której naczelna zasada stały się interesy pokoju i dobro narodów. Takich spraw i zasad świat nie znał do tego dnia. Nie proklamowała ich żadna rewolucja, nie kierował się nimi żaden rząd.

Rewolucja Październikowa materializowała idee naukowe komunizmu. Powstał pierwszy w świecie państwa robotników i chłopów dawalo początek nowej praktyce ustrojowej, istnieniu realnego socjalizmu. W procesie historycznym potwierdzone i rozwinięte zostały leninowskie uniwersalne prawidłowości budownictwa socjalistycznego. Doświadczenia Kraju Rad stały się odtąd bezcennym źródłem ideowej inspiracji dla całego światowego ruchu komunistycznego i robotniczego.

Radziecka Rosja szła na spotkanie nowej epoki zdana na własne siły, zmuszona odparć zbrojne interwencje kontrrewolucji zewnętrznej i wewnętrznej. Były na tej drodze okresy blokady ekonomicznej i izolacji, koronkowych prowokacji i jawnej dywersji przez wrogów. Były wyjątkowo ciężkie lata wojny z hitlerowskim faszyzmem. A później forsowany systematycznie przez mocarstwa imperialistyczne wyścig zbrojeń, który zahamować miało tempo rozwoju społeczno-gospodarczego, wyniszczającego wojną Związku Radzieckiego. Wszystko okazało się bezskuteczne wobec siły nowego ustroju, wobec niezłomnej jedności narodów radzieckich skupionych wokół swej leninowskiej partii.

Osiągnięcia na miarę stuleci

Dziś powszechnie znane są ogromne osiągnięcia radzieckiej gospodarki, nauki i kultury. W okresie powojennym dochód narodowy ZSRR wzrósł 14-krotnie, produkcja przemysłowa 20-krotnie. Tylko w ostatnim 10-leciu, a więc w warunkach rozwiniętego socjaliz-

mu, potencjał gospodarczy ZSRR praktycznie został podwojony. Uruchomiono ponad 4 tys. nowych wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, zmodernizowano kilkanaście tysięcy zakładów o decydującym znaczeniu dla zaopatrzenia rynku.

Realizowane są obecnie kompleksowe programy zagospodarowania przestrzennego strefy niezarazemnej, zachodniej i wschodniej Syberii. Dalejkiem Północy. Na nowych przemysłowych podstawach rozwija się radzieckie rolnictwo, umacniana jest infrastruktura transportu kraju (BAM, przedłużenie nawigacji wzdłuż północnej drogi morskiej, budowa kilku nowych portów, dróg itd.). Komuś, kto nie zna tego kraju trudno wprost uwierzyć, że dziś przemysł radziecki w ciągu 19 dni daje większą produkcję przemysłową niż w całym 1940 roku. Chodzi przy tym nie tylko o imponujące wskaźniki ilościowe, o niespotykaną dynamikę gospodarki radzieckiej, ale i o zasadnicze zmiany jakościowe, które w niej nastąpiły. Pozwalając powiazać wszystkie ogniwa produkcji społecznej dystrybucji i wymiany w jednolity kompleks gospodarki narodowej, co zapewnia jej harmonijny rozwój.

Zapoczątkowana przez Rewolucję Październikową nowa epoka odmierzana jest milowymi krokami postępu nie tylko w kraju, który jako pierwszy podjął się urzeczywistnienia tej idei. Uniwersalność leninowskiej teorii praktyki socjalistycznej rewolucji, jej decydujący wpływ na losy narodów, na aktywność i sukcesy walk klasowych, na przeobrażenia stosunków politycznych w świecie - potwierdzone zostały we wszystkich doniosłych wydarzeniach naszego stulecia.

Historia współczesnego rozwoju państw Europy, Azji, Ameryki Łacińskiej, Afryki ściśle związana jest z wydarzeniami, które rozegrały się wtedy nad Nową. W ślad za Rosją ruszony został z posad cały świat. Historia przyspieszyła swój bieg o wiele dziesięcioleci.

Zwycięski szturm na Pałac Zimowoy otworzył drogę do niepodległości Polski. Runęły zmurszałe monarchie. Pod naporem ruchów narodowowyzwoleńczych rozpadł się system kolonialny i powstało kilkadziesiąt niezależnych państw.

Proletariat przekonał się o swej sile, o decydującym wpływie na procesy rewolucyjnych zmian w świecie. Wobec minister sprawiedliwości RFN przeciwko przedawnieniu zbrodni morderstwa Podzielone opinie w koalicji SPD/FDP

Od stałego korespondenta ZBIGNIEWA RAMOTOWSKIEGO

Bonn, 6 listopada (P) Zainicjowana przez przewodniczącego frakcji parlamentarnej SPD - Herberta Wehnera dyskusja w RFN na temat powstrzymania mającego nastąpić z końcem przyszłego roku przedawnienia zbrodni hitlerowskich przybiera na sile. W poniedziałek wypowiedział się w tej sprawie po raz pierwszy publicznie federalny minister sprawiedliwości Hans-Jochen Vogel (SPD).

Jak oświadczył, jest on przeciwko przedawnieniu. Charakterystyczne są słowa Vogel - podobnie jak Wehner - zobowiązuje nieprzedawnienie zbrodni morderstwa w ogóle, a nie tylko zbrodni hitlerowskich. Wyraża przy tym - jak podkreślił - osobiste zdanie, a nie pogląd związany z piastowanym urzędem.

Wypowiedź mln. Vogla jest niezwykle typową ilustracją dyskusji, której waga i kierunek określił swym (kilkakrotnie dotychczas powtórzonym) stanowiskiem Herbert Wehner. Licząc się z tym, że zarówno w Bundestagu, jak i w kołach rządowych podział na przeciwników i zwolenników przedawnienia nie będzie pokrywał się z podziałem na frakcje i partie - Wehner postanowił powołać inicjatywę parlamentarną. Posługując się ona uzyskaniu wymaganej większości głosów w Bundestagu, niezależnie od formalnej przynależności współtwórców decyzji. Kryterium oceny w tej sprawie - jak z naciskiem przekazuje Wehner - ma być wyłącznie własne sumienie, nie zaś interes polityczny poszczególnych partii czy frakcji.

Europea przeżywa dziś najdotkliwiej w swej historii okres pokoju. Stało się to możliwe nie dlatego, że imperializm zmienił swój agresywny charakter, lecz dzięki temu, że świat socjalizmu stał się wystarzającą siłą, aby wywarć decydujący wpływ na sprawiedliwe rozwiązanie ważnych politycznych problemów, które w innych warunkach groziłyby nieuchronnym konfliktem. Taka jest prawda naszej epoki i taka jest dziejowa spuścizna Wielkiego Października.

Decydujący wpływ światowego systemu socjalistycznego

Ze skarbicy tych bogatych doświadczeń korzystają dziś przede wszystkim państwa socjalistyczne. W artykule opublikowanym przed rokiem z okazji 60-lecia Rewolucji Październikowej i sekretarz KC PZPR Edward Gierek stwierdził, iż utworzenie światowego systemu państw socjalistycznych było drugim pod względem historycznym znaczenia faktem naszej epoki. Tworzy ono bowiem nowy jakościowy układ sił w świecie.

Powstały materialne przesłanki zapobieżenia globalnym konfliktom wojennym a zarazem realna stała się możliwość kształtowania stosunków międzynarodowych na zasadach pokojowego współistnienia. Polityka odprężenia i współpracy proklamowana przez KPZR w słynnym Programie Pokoju i konsekwentnie realizowana w całej międzynarodowej działalności partii i państwa radzieckiego, rozwinięta osobście przez Leonida Breżniewa - jest urzeczywistnieniem w nowych warunkach historycznych leninowskiej doktryny pokojowego współistnienia państw o odmiennych ustrójach społecznych.

Kosmiczni rekordziści Kowalonok i Iwanczenkow szybko regenerują siły po 140-dniowym locie „Fotonów” o doświadczeniach wprawy

MOSKWA (PAP). Korespondent PAP, Władysław Knycepl, pisze: Władimir Kowalonok i Aleksandr Iwanczenkow po zakończeniu rekordowego, 140-dniowego lotu kosmicznego, szybko regenerują swe siły, odbywając spacer w parku położonym obok hotelu „Kosmonaut”. Obydają jedynymi stwierdzają, że zapach ziemi był pierwszym, najprzyjemniejszym uczuciem po wylądowaniu.

Anatolij Jegorow, szef grupy medycznego zabezpieczenia w Centrum Kierowania Lotem, również obecnie czuwający nad zdrowiem kosmonautów, stwierdził, że dobre samopoczucie „Fotonów” to przede wszystkim zasługa ich samych. Intensywnie ćwiczyli oni przed rozpoczęciem lotu i na stacji orbitalnej.

Stan nieważkości działa jak narkotyk - mówi obrazowo Aleksandr Iwanczenkow. - Powoduje rozprężenie i niechęć do fizycznego wysiłku. Jednakże jeśli dopuści się do takiego rozprężenia, daje to o sobie znać podczas ćwiczeń na wlewo-góra, czy kosmicznej „bieżni”.

Natychmiast występuje zdyszka i gorzej znosi się obciążenia. - Co jest najtrudniejsze w locie? - zapytał dziennikarce „Fotonów”.

Wytrzymał do kofeina, odpowiada po zastanowieniu się Iwanczenkow. - Zachować rozboczo nastrój, być skupionym, przez cały czas pracować precyzyjnie, jak mechanizm zegarka. Na orbicie, nawet jeśli: się śpi, wstępuje się we wszystkie dzwkielki stacji. Jeśli coś zmienia się w efektach dzwkielkowych, od razu budzisz się.

Na pokładzie stacji porządek zajęć zaprogramowany jest co do minuty. Całe życie trzeba podporządkować temu ścisłemu rytmowi. Jeśli pozwolił sobie na jakikolwiek rozprężenie, naruszony zostaje cały grafik zajęć, plan opracowany przez Centrum Kierowania Lotem. Jest to bardzo nieprzyjemne. Dlatego też pozwalaliśmy sobie na pewne rozprężenie jedynie w dniach wypoczynku. Jednakże i wówczas miało ono względny charakter. Gromadzi się bowiem wiele drobnych zajęć. Wszak stacja - to twój dom i chce uczynić się go jak najbardziej przytulnym. Wiele czasu poświęciliśmy wprowadzaniu różnych zmian. Konstrukcja stacji obliczona jest na to, by

Szturm na nowojorskie kioski z gazetami

NOWY JORK (PAP). Nowojorskie kioski sprzedające m.in. „New York Times” i „Daily News” zostały w poniedziałek „wzięte szturmem” w trymiennej nieobecności wymienionych gazet na rynku z powodu strajku drukarzy.

„New York Times”, który nakład wynosi 900 tysięcy egzemplarzy, ukazał się w poniedziałek wraz z suplementem omawiającym najważniejsze wydarzenia na świecie od 9 sierpnia, czyli daty początku drukarskiego strajku. W „Daily News”, gazecie o 2-milionowym nakładzie, największym w Stanach Zjednoczonych, prawie cała pierwsza strona została wykopana zdjęciem maszyn rotacyjnych...

Szturm na nowojorskie kioski z gazetami

Drukarze strajkowali protestując przeciwko planom zwolnienia części z nich z pracy. (P)

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

LONDYN (PAP). Minister spraw zagranicznych PRL - Emil Wojtaszek, przebywający w W. Brytanii, spotkał się 6 bm. z brytyjskim ministrem spraw zagranicznych - Davidem Owenem.

Obaj ministrowie dokonali wymiany poglądów na szeroki wachlarz problemów międzynarodowych. Skoncentrowano się szczególnie na przyszkolowaniu problematyki odprężenia i bezpieczeństwa na kontynencie europejskim.

Protesty w USA przeciwko programowi zbrojeń neutronowych

WASZYNGTON (PAP). Korespondent PAP Stanisław Głabiński pisze: Program zbrojeń neutronowych, przeciwko któremu realizowany na podstawie decyzji administracji sprzed niespełna trzech tygodni, jest nadal obiektem ostrej i przybierającej na sile krytyki społecznej w Stanach Zjednoczonych.

Do głosów krytycznych, wskazujących na rozbieżność rzeczywistych interesów kraju z decyzjami podjętymi tak niedawno w Białym Domu dołączyła amerykańska Rada Pokoju. Rada ogłosiła w tych dniach oświadczenie, w którym stwierdziła m. in.: „Zwracamy się do administracji z apelem, aby zaakceptowała wysuniętą przez Związek Radziecki propozycję, zgodnie z którą obie strony wyzrekłyby się broni neutronowej. Apelujemy o szybkie rozwiązanie problemów, które dzielą nas od osiągnięcia porozumienia SALT II, o zawarcie tego porozumienia i podjęcie kampanii na rzecz jego ratyfikacji w Kongresie.”

Bezpieczeństwo świata zależy od zahamowania wyścigu zbrojeń, w którym od czasów II wojny światowej rolę inicjującą odegrują Stany Zjednoczone. Decyzje o częstotliwym podjęciu produkcji broni neutronowej są tego ostatnim i wymownym dowodem”. (P)

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

tyncenie europejskim. W toku wymiany poglądów stwierdzono, że oba kraje zainteresowane są w umacnianiu procesów odprężeniowych i popierają międzynarodowe wysiłki temu służące. Podkreślono znaczenie posunięć rozbrojeniowych dla umacniania pokoju w Europie i na świecie.

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

Obaj ministrowie przedstawili poglądy swoich rządów na szereg innych problemów międzynarodowych, istotnych dla pokoju światowego.

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

Minister E. Wojtaszek spotkał się następnie z ministrem handlu - Edmundem Dellem i przeprowadził z nim rozmowę na temat rozwoju stosunków ekonomicznych między oboma krajami. Min. Wojtaszek podkreślił, że Polska, przyspieszając tempo rozwoju gospodarczego, czyni wysiłki w kierunku poważnego zwiększenia wymiaru handlowego z zagranicą. W. Brytanii jest naszym tradycyjnym i ważnym partnerem gospodarczym. Polska jest zainteresowana dalszym rozwojem współpracy ekonomicznej między oboma krajami, uwzględniającej potrzeby i interesy obu partnerów.

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

W spotkaniu uczestniczył wiceminister handlu zagranicznego i gospodarki morskiej - Stanisław Długosz.

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

Minister spraw zagranicznych PRL, był podejmowany przez rząd brytyjski obiadem w Lancaster House. (P)

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

Wywiad G. Andreottiego o sytuacji politycznej i gospodarczej Włoch

RZYM (PAP). W wywiadzie dla rzymskiego dziennika „La Repubblica” premier Włoch, Giulio Andreotti, wypowiedział się na temat aktualnej sytuacji politycznej i gospodarczej swego kraju. Szef rządu włoskiego pozytywnie ocenił funkcjonowanie tzw. większości parlamentarnej, w ramach której najwzajemniejsze partie włoskie (komunistki, chrześcijańskie, demokracji, socjalistycznej, socjaldemokratycznej) udzielały w parlamencie swego poparcia jednemu z dwu gabinetów chadeckim. Równocześnie wyraził on przekonanie, że w obecnej sytuacji kryzys polityczny mógłby zagrozić „samemu systemowi demokratycznemu” we Włoszech.

Premier Włoch wskazywał na poprawę sytuacji gospodarczej kraju, stwierdzając, że osiągnięte rezultaty nie byłyby możliwe bez pomocy partii komunistycznej. (P)

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

tyncenie europejskim. W toku wymiany poglądów stwierdzono, że oba kraje zainteresowane są w umacnianiu procesów odprężeniowych i popierają międzynarodowe wysiłki temu służące. Podkreślono znaczenie posunięć rozbrojeniowych dla umacniania pokoju w Europie i na świecie.

Obaj ministrowie przedstawili poglądy swoich rządów na szereg innych problemów międzynarodowych, istotnych dla pokoju światowego.

Protesty w USA przeciwko programowi zbrojeń neutronowych

WASZYNGTON (PAP). Korespondent PAP Stanisław Głabiński pisze: Program zbrojeń neutronowych, przeciwko któremu realizowany na podstawie decyzji administracji sprzed niespełna trzech tygodni, jest nadal obiektem ostrej i przybierającej na sile krytyki społecznej w Stanach Zjednoczonych.

Do głosów krytycznych, wskazujących na rozbieżność rzeczywistych interesów kraju z decyzjami podjętymi tak niedawno w Białym Domu dołączyła amerykańska Rada Pokoju. Rada ogłosiła w tych dniach oświadczenie, w którym stwierdziła m. in.: „Zwracamy się do administracji z apelem, aby zaakceptowała wysuniętą przez Związek Radziecki propozycję, zgodnie z którą obie strony wyzrekłyby się broni neutronowej. Apelujemy o szybkie rozwiązanie problemów, które dzielą nas od osiągnięcia porozumienia SALT II, o zawarcie tego porozumienia i podjęcie kampanii na rzecz jego ratyfikacji w Kongresie.”

Bezpieczeństwo świata zależy od zahamowania wyścigu zbrojeń, w którym od czasów II wojny światowej rolę inicjującą odegrują Stany Zjednoczone. Decyzje o częstotliwym podjęciu produkcji broni neutronowej są tego ostatnim i wymownym dowodem”. (P)

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

tyncenie europejskim. W toku wymiany poglądów stwierdzono, że oba kraje zainteresowane są w umacnianiu procesów odprężeniowych i popierają międzynarodowe wysiłki temu służące. Podkreślono znaczenie posunięć rozbrojeniowych dla umacniania pokoju w Europie i na świecie.

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

Obaj ministrowie dokonali wymiany poglądów na szeroki wachlarz problemów międzynarodowych. Skoncentrowano się szczególnie na przyszkolowaniu problematyki odprężenia i bezpieczeństwa na kontynencie europejskim.

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

Obaj ministrowie przedstawili poglądy swoich rządów na szereg innych problemów międzynarodowych, istotnych dla pokoju światowego.

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

Minister E. Wojtaszek spotkał się następnie z ministrem handlu - Edmundem Dellem i przeprowadził z nim rozmowę na temat rozwoju stosunków ekonomicznych między oboma krajami. Min. Wojtaszek podkreślił, że Polska, przyspieszając tempo rozwoju gospodarczego, czyni wysiłki w kierunku poważnego zwiększenia wymiaru handlowego z zagranicą. W. Brytanii jest naszym tradycyjnym i ważnym partnerem gospodarczym. Polska jest zainteresowana dalszym rozwojem współpracy ekonomicznej między oboma krajami, uwzględniającej potrzeby i interesy obu partnerów.

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

W spotkaniu uczestniczył wiceminister handlu zagranicznego i gospodarki morskiej - Stanisław Długosz.

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

Minister spraw zagranicznych PRL, był podejmowany przez rząd brytyjski obiadem w Lancaster House. (P)

Wizyta min. Emila Wojtaszka w W. Brytanii. Rozmowa z Davidem Owenem

Wywiad G. Andreottiego o sytuacji politycznej i gospodarczej Włoch

RZYM (PAP). W wywiadzie dla rzymskiego dziennika „La Repubblica” premier Włoch, Giulio Andreotti, wypowiedział się na temat aktualnej sytuacji politycznej i gospodarczej swego kraju. Szef rządu włoskiego pozytywnie ocenił funkcjonowanie tzw. większości parlamentarnej, w ramach której najwzajemniejsze partie włoskie (komunistki, chrześcijańskie, demokracji, socjalistycznej, socjaldemokratycznej) udzielały w parlamencie swego poparcia jednemu z dwu gabinetów chadeckim. Równocześnie wyraził on przekonanie, że w obecnej sytuacji kryzys polityczny mógłby zagrozić „samemu systemowi demokratycznemu” we Włoszech.

Premier Włoch wskazywał na poprawę sytuacji gospodarczej kraju, stwierdzając, że osiągnięte rezultaty nie byłyby możliwe bez pomocy partii komunistycznej. (P)

Uczniowie chcą poznać patrona

Zespół Szkół Mechanicznych nr 2 przy ul. Wiankowej przegotowuje się do obchodów 30-lecia swego istnienia. Głównym akcentem tych uroczystości będzie nadanie szkole imienia Ryszarda Lenkiewicza, br. "Rysiek".

Uczniowie szkoły pragną w swojej Izbie Pamięci Narodowej zorganizować ekspozycję poświęconą swemu patronowi. W związku z tym, za naszym pośrednictwem, zwracają się do wszystkich, którzy znali Ryszarda Lenkiewicza czy to z okresu jego dzieciństwa, nauki w szkole, z pracy zawodowej czy z działalności w ruchu oporu, walki z okupantem, o pomoc.

Wszystkich, którzy by chcieli pomóc uczniom z Zespołu Szkół Mechanicznych nr 2 prosimy o skontaktowanie się z dyrektką — ul. Wiankowa 56, lub telefonownie: 49-49-01 oraz 49-89-08.

Gigakalorie z Żerania

OKŁA SOKARZONY

Warszawa ma dziś największą na świecie jednolitą system ciepły. Długość sieci rurociągów transportujących gorącą wodę przekroczyła już 1000 km. Cztery miejskie elektrociepłownie: Powiśle, Żeranie, Siedliszczki i Wola — pracujące w jednym zintegrowanym systemie, ogrzewają ponad 14 tys. budynków.

Kiedy wybudowano Pałac Kultury i Nauki powstała kwestia, w jaki sposób ogrzać tak ogromny gmach. Zlokalizowanie w centrum miasta kotłowni nie wchodziło w rachubę. Postanowiono więc, korzystając z tunelu kolejki średnicowej, poprowadzić przewody łączące pałac ze starą elektrociepłownią na Powiślu. W powojennej Warszawie

była to pierwsza próba scentralizowanego ogrzewania miejscowości. Jednak prawdziwy początek warszawskiego systemu ciepłowniczego związany jest z budową elektrociepłowni na Żeraniu.

Jeszcze przed wojną powstały plany budowania na Żeraniu zakładu energetycznego, projekt nie doczekał się jednak realizacji. Dopiero, kiedy po pierwszych pozytywnych doświadczeniach, zdecydowano się w odbudowanej Warszawie zastawić szerszej centralne ogrzewanie, wróciła koncepcja budowy dużej elektrociepłowni na praskim brzegu. Przy pomocy radzieckich specjalistów, w oparciu o radzieckie projekty techniczne i urządzenia, w stosunkowo krótkim czasie powstał zakład zdolny do wytworzenia 180 MW energii elektrycznej i 450 Gcal ciepła. Elektrociepłownię przekazano do eksploatacji w 1952 roku (i przez następne dziesięć

lat, od momentu uruchomienia Siedliszczki, Żeranie, wspomaganie jednak przez Powiśle, ogrzewał stolicę).

Po włączeniu do sieci ciepłej Siedliszczki i Woli, rola Żerania nieco się zmieniła, elektrociepłownia otrzymała za zadanie ogrzewanie północnych rejonów stolicy. Pod naciskiem potrzeb, już wkrótce po przekazaniu zakładu, przystąpiono do jego rozbudowy. Dziś moc elektrociepłowni wynosi 1200 Gcal/godz. (wzrost prawie 3-krotny) i 275 MW. Poprzez biegającą pod Wistą magistralę tunelową Żeranie zaopatruje w ciepłą wodę Żoliborz, Śródmieście (do rejonu ulic Nowotki — Leszno). Magistrala prąda umożliwia ogrzewanie Bródka, a tzw. gołędnikowa — część Pragi, do ul. Sasiekiej. Taki jest obecnie zasięg żeńskiej elektrociepłowni.

Osem kotłów parowych, cztery wodne i dziesięć turbozespolów, mimo modernizacji, prze-

stało już wystarczać. Potrzeby zgłaszane przez miasto są dziś większe, niż możliwości Żerania. Wobec rozpoczęcia w pobliżu budowy Trasy Turonickiej, nie można nawet myśleć o dalszym powiększeniu zakładu. W tej sytuacji sprawą podstawową jest możliwość pełnego wykorzystania zainstalowanej mocy. Zależy to przede wszystkim od sprawności urządzeń i od dostaw węgla.

Obecnie ciepłownia spala 4—3,5 tys. ton węgla na dobę. Jeśli nadejdą zima i śnieżyce, zużycie może wzrosnąć do 9 tys. ton. Oznacza to, że już teraz, codziennie Żeranie musi rozkładać dwa podciagi, składające się z kilkadziesiąt wagonów o ładowności po 60 ton. Transport nadchodzący jednak nierównoległy. Podróż zestawu na Śląsk i z powrotem trwa zwykle 4—5 dni. Są dni, kiedy występują sprzężenia, ale najczęściej dostawy węgla są takie jak zużycie. Praktycznie węgla jest do wyprodukowania węgla jest do wyprodukowania węgla jest do wyprodukowania

CZYTELNICZY 250-205 REDAKCJA

Radomskie rozmowy z Czytelnikami

Za daleko i za późno * Prawo korzyści * Odpowiedzialność rodziców * Spór kompetencyjny * Milczenie nie jest złotem

Prowadzone od stycznia nasze rozmowy z radomskimi Czytelnikami „Zycia” przyniosły już niejedną temat do publikacji, były okazją do refleksji nad pracą urzędów i stosunkiem urzędników do petentów. Czytelnicy przychodzili do nas z prośbą o wyjaśnienie przepisów prawnych, pomoc lub interwencję w sprawach trudnych i zawiłych.

Również podczas naszej ostatniej konsultacji w redakcji „Zycia Radomskiego” 25 października br. frekwencja dopisała. Po niżej jakimi ciekawymi problemami z jakimi przyszli Czytelnicy.

Pan Kazimierz R. w 1975 r. miał wywlewać krew do mózgu, skutkiem czego był paraliż i niedowład lewej części ciała. Po dłuższym okresie leczenia w szpitalu, gdy stan jego zdrowia nieco się poprawił został skierowany do sanatorium w Iwoniu.

Z pobytu w sanatorium był bardzo zadowolony. Pan Kazimierz R. od trzech lat jest inwalidą I grupy, wymaga stałej opieki i pomocy w wykonywaniu najprostszych czynności. Ostatnio wystąpił ponownie o sanatorium. Złożył wniosek lekarza w Radzie Zakładowej, która nadała sprawie bieg, przesyłając papiery do kierownika Oddziału Zarządu Głównego Związku Zawodowego. Stał się Czytelnikiem naszego ośrodka.

W jaki sposób jest to możliwe? — pytał — otrzymałem tylko jedną propozycję do niezmiana do przyjęcia? Dlaczego nikt nie zaproponował mi żadnej rozsądnej miejscowości, takiej jak Inowrocław, Ciechocinek, Naleczów? Dlaczego powiedziano mi o zleceniu na dwa dni przed rozpoczęciem turnusu? Czyba nikt w moim stanie zdrowia nie przyjął takiej propozycji...

Dlatego — pytał — otrzymałem tylko jedną propozycję do niezmiana do przyjęcia? Dlaczego nikt nie zaproponował mi żadnej rozsądnej miejscowości, takiej jak Inowrocław, Ciechocinek, Naleczów? Dlaczego powiedziano mi o zleceniu na dwa dni przed rozpoczęciem turnusu? Czyba nikt w moim stanie zdrowia nie przyjął takiej propozycji...

Podzielamy w pełni wrażliwość Pana Kazimierza R. W jego sprawie występowaliśmy pismem do Kieleckiego Oddziału z prośbą o ponowne wnikliwe rozpatrzenie wniosku. Jesteśmy przekonani, że znajdują się rozsądne propozycje dla naszego Czytelnika i jego żony, stałej opiekunki.

Z wrażliwością natury prawnej zwróciliśmy do nas Pan Tadeusz P., który jako inwalida z wypadku przy pracy uzyskał jednorazowo prawo do renty jako inwalida wojenny. Ta druga renta została mu zawieszona ze względu na to, że renta powypadkowa jest korzystniejsza. Wydawało mi się — mówi Czytelnik — że w takich sytuacjach wypłaca się jedną rentę w całości oraz połowę drugiej. Czy się mylę?

Istotnie, rzecz polega na nieporozumieniu. Wyjaśniamy więc problem całkowicie. Mianowicie w razie zbiegu w jednej osobie prawa do dwóch lub więcej emerytur i rent przysługujących tylko jedno z tych świadczeń — mianowicie służyć lub wybrane przez osobę uprawnioną. W tym przypadku, ponieważ renta powypadkowa była korzystniejsza, druga renta została zawieszona.

Natomiast od powyższej zasady rzeczywiście istnieją wyjątki. Np. w przypadku zbiegu prawa do renty inwalidy wojennego lub wojakowskiego, którego inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą wojakową, z prawem do emerytury albo z prawem do renty za przekazane na własność Państwa gospodarstwo rolne, wypłaca się jedno z tych świadczeń oraz połowę drugiego. W innych przypadkach obowiązują zasady zawieszania świadczenia mniej korzystnego.

Janowi R. skradziono motocykl. Po paru tygodniach odnalazł go i ustalił sprawcę. Motocykl był w oplakany stanie, zniszczony, poobijany, niektóre części powykrywane. Jan R. ocenia szkodę na ok. 4 tys. zł. Problem polega na tym, że sprawcy są nieletni, a zatem, w świetle prawa nie ponoszą odpowiedzialności karnej ani cywilnej.

Czy należał mi się jakieś odszkodowanie z PZU? — pyta Czytelnik. Przypuszczam że nie, bowiem pojazd nie ma ubezpieczenia auto-casco tylko OC. Jako jest zatem możliwym uzyskanie odszkodowania? Wyjaśniamy, oczywiście, możliwość uzyskania odszkodowania istnieje. Wprawdzie sprawcy szkody rzeczywiście ze względu na wiek nie ponoszą odpowiedzialności cywilnej, niemniej jednak odpowiadają za nich ich rodzice. W tym przypadku więc należało wytoczyć proces sądowy. Wszystko wskazuje na to, że Jan R. proces wygra, bowiem sprawca jest ewidentna, a sprawcy znani.

A oto inny problem. Ośrodek Czytelnik był właścicielem połowy placu przy ul. W. Trzeba to podkreślić z naciskiem: był właścicielem połowy placu, nie zaś współwłaścicielem całości. Przy wyznaczaniu całości, drzewka rosnące tylko na jego części wyceniono tak jakby stały one w całości na jego części placu. Drzewostan wyceniono na 1450 zł, jednakże właściciel połowy, na której rosły drzewa, otrzymał tylko połowę kwoty.

MARIA T. z WROCŁAWIA: Małżeństwo zawarte w Urzędzie Stanu Cywilnego w PRL jest, zgodnie z prawem międzynarodowymi, ważne i uznawane przez wszystkie kraje. Powtarzenie zawarcie małżeństwa tymi samymi osobami (jeśli nie był orzeczony rozwód) stanowiłoby bigamię. (J)

ZBIGNIEW C. z GLIWIC: Kara powypadkowa może być zastosowana wobec pracownika w ciągu 2 tygodni od otrzymania informacji o naruszeniu obowiązku pracowniczego. Ponadto art. 109 § 1 kodeksu pracy określa, że powinno to nastąpić nie później niż po upływie 3 miesięcy od dopuszczenia się tego naruszenia. (J)

HANNA W. WARSZAWA: Zakład pracy jest obowiązany żądać opinii o pracy od kandydata na stanowisko kierownika lub zwiazane z odpowiedzialnością materialną za mienie powierzone pracownikowi z obowiązkiem zwrotu lub wyliczenia się. W innych przypadkach zakład może żądać opinii od kandydata, jeżeli jest to uzasadnione szczególnym rodzajem pracy. (K.G.)

KRZYSZTOF K. z GROJCA: Małżonek i inne osoby bliskie spadkobiercy, które mieszkają z nim do dnia jego śmierci, są uprawnione w ciągu trzech miesięcy od otwarcia spadku (czyli od chwili śmierci spadkodawcy) do korzystania z mieszkanic w zakresie dotychczasowym. Inne rozrządzenie spadkodawcy jest nieważne z mocy prawa. To samo dotyczy uprawnień wynikających z najmu lokalu lub ze spółdzielczego prawa do lokalu. Podstawa prawna — Kodeks Cywilny art. 923. (wr.)

WŁADYSŁAW B. z WARSZAWY: Zgodnie z art. 108 § 1 kodeksu pracy, nieuzasadniona odmowa stawienia się do pracy w dniu wolnym (o ile istniała potrzeba takiej pracy), jest naruszeniem dyscypliny i stanowi podstawą do ukarania. (J)

CO I GDZIE

Kino „Halo Siedliszczki” prod. pol. lat 15. godz. 9.30, 15.30 i 17.30. „Joseph Andrews”, prod. ang. lat 13. godz. 11.30, 15.30 i 19.30. „Przyjaźń”, prod. pol. lat 13. godz. 15.30, 19.30 i 21.30.

Kino „Wiatr w żaglach” prod. ZSRR, lat 12. godz. 9, 11 i 13. „Jak kar Piotr Ibrahima swiat” prod. ZSRR, b/o, godz. 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255, 257, 259, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 279, 281, 283, 285, 287, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333, 335, 337, 339, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 353, 355, 357, 359, 361, 363, 365, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 379, 381, 383, 385, 387, 389, 391, 393, 395, 397, 399, 401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 443, 445, 447, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 485, 487, 489, 491, 493, 495, 497, 499, 501, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 525, 527, 529, 531, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 565, 567, 569, 571, 573, 575, 577, 579, 581, 583, 585, 587, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 609, 611, 613, 615, 617, 619, 621, 623, 625, 627, 629, 631, 633, 635, 637, 639, 641, 643, 645, 647, 649, 651, 653, 655, 657, 659, 661, 663, 665, 667, 669, 671, 673, 675, 677, 679, 681, 683, 685, 687, 689, 691, 693, 695, 697, 699, 701, 703, 705, 707, 709, 711, 713, 715, 717, 719, 721, 723, 725, 727, 729, 731, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 775, 777, 779, 781, 783, 785, 787, 789, 791, 793, 795, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, 839, 841, 843, 845, 847, 849, 851, 853, 855, 857, 859, 861, 863, 865, 867, 869, 871, 873, 875, 877, 879, 881, 883, 885, 887, 889, 891, 893, 895, 897, 899, 901, 903, 905, 907, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921, 923, 925, 927, 929, 931, 933, 935, 937, 939, 941, 943, 945, 947, 949, 951, 953, 955, 957, 959, 961, 963, 965, 967, 969, 971, 973, 975, 977, 979, 981, 983, 985, 987, 989, 991, 993, 995, 997, 999, 1001, 1003, 1005, 1007, 1009, 1011, 1013, 1015, 1017, 1019, 1021, 1023, 1025, 1027, 1029, 1031, 1033, 1035, 1037, 1039, 1041, 1043, 1045, 1047, 1049, 1051, 1053, 1055, 1057, 1059, 1061, 1063, 1065, 1067, 1069, 1071, 1073, 1075, 1077, 1079, 1081, 1083, 1085, 1087, 1089, 1091, 1093, 1095, 1097, 1099, 1101, 1103, 1105, 1107, 1109, 1111, 1113, 1115, 1117, 1119, 1121, 1123, 1125, 1127, 1129, 1131, 1133, 1135, 1137, 1139, 1141, 1143, 1145, 1147, 1149, 1151, 1153, 1155, 1157, 1159, 1161, 1163, 1165, 1167, 1169, 1171, 1173, 1175, 1177, 1179, 1181, 1183, 1185, 1187, 1189, 1191, 1193, 1195, 1197, 1199, 1201, 1203, 1205, 1207, 1209, 1211, 1213, 1215, 1217, 1219, 1221, 1223, 1225, 1227, 1229, 1231, 1233, 1235, 1237, 1239, 1241, 1243, 1245, 1247, 1249, 1251, 1253, 1255, 1257, 1259, 1261, 1263, 1265, 1267, 1269, 1271, 1273, 1275, 1277, 1279, 1281, 1283, 1285, 1287, 1289, 1291, 1293, 1295, 1297, 1299, 1301, 1303, 1305, 1307, 1309, 1311, 1313, 1315, 1317, 1319, 1321, 1323, 1325, 1327, 1329, 1331, 1333, 1335, 1337, 1339, 1341, 1343, 1345, 1347, 1349, 1351, 1353, 1355, 1357, 1359, 1361, 1363, 1365, 1367, 1369, 1371, 1373, 1375, 1377, 1379, 1381, 1383, 1385, 1387, 1389, 1391, 1393, 1395, 1397, 1399, 1401, 1403, 1405, 1407, 1409, 1411, 1413, 1415, 1417, 1419, 1421, 1423, 1425, 1427, 1429, 1431, 1433, 1435, 1437, 1439, 1441, 1443, 1445, 1447, 1449, 1451, 1453, 1455, 1457, 1459, 1461, 1463, 1465, 1467, 1469, 1471, 1473, 1475, 1477, 1479, 1481, 1483, 1485, 1487, 1489, 1491, 1493, 1495, 1497, 1499, 1501, 1503, 1505, 1507, 1509, 1511, 1513, 1515, 1517, 1519, 1521, 1523, 1525, 1527, 1529, 1531, 1533, 1535, 1537, 1539, 1541, 1543, 1545, 1547, 1549, 1551, 1553, 1555, 1557, 1559, 1561, 1563, 1565, 1567, 1569, 1571, 1573, 1575, 1577, 1579, 1581, 1583, 1585, 1587, 1589, 1591, 1593, 1595, 1597, 1599, 1601, 1603, 1605, 1607, 1609, 1611, 1613, 1615, 1617, 1619, 1621, 1623, 1625, 1627, 1629, 1631, 1633, 1635, 1637, 1639, 1641, 1643, 1645, 1647, 1649, 1651, 1653, 1655, 1657, 1659, 1661, 1663, 1665, 1667, 1669, 1671, 1673, 1675, 1677, 1679, 1681, 1683, 1685, 1687, 1689, 1691, 1693, 1695, 1697, 1699, 1701, 1703, 1705, 1707, 1709, 1711, 1713, 1715, 1717, 1719, 1721, 1723, 1725, 1727, 1729, 1731, 1733, 1735, 1737, 1739, 1741, 1743, 1745, 1747, 1749, 1751, 1753, 1755, 1757, 1759, 1761, 1763, 1765, 1767, 1769, 1771, 1773, 1775, 1777, 1779, 1781, 1783, 1785, 1787, 1789, 1791, 1793, 1795, 1797, 1799, 1801, 1803, 1805, 1807, 1809, 1811, 1813, 1815, 1817, 1819, 1821, 1823, 1825, 1827, 1829, 1831, 1833, 1835, 1837, 1839, 1841, 1843, 1845, 1847, 1849, 1851, 1853, 1855, 1857, 1859, 1861, 1863, 1865, 1867, 1869, 1871, 1873, 1875, 1877, 1879, 1881, 1883, 1885, 1887, 1889, 1891, 1893, 1895, 1897, 1899, 1901, 1903, 1905, 1907, 1909, 1911, 1913, 1915, 1917, 1919, 1921, 1923, 1925, 1927, 1929, 1931, 1933, 1935, 1937, 1939, 1941, 1943, 1945, 1947, 1949, 1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1983, 1985, 1987, 1989, 1991, 1993, 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023, 2025, 2027, 2029, 2031, 2033, 2035, 2037, 2039, 2041, 2043, 2045, 2047, 2049, 2051, 2053, 2055, 2057, 2059, 2061, 2063, 2065, 2067, 2069, 2071, 2073, 2075, 2077, 2079, 2081, 2083, 2085, 2087, 2089, 2091, 2093, 2095, 2097, 2099, 2101, 2103, 2105, 2107, 2109, 2111, 2113, 2115, 2117, 2119, 2121, 2123, 2125, 2127, 2129, 2131, 2133, 2135, 2137, 2139, 2141, 2143, 2145, 2147, 2149, 2151, 2153, 2155, 2157, 2159, 2161, 2163, 2165, 2167, 2169, 2171, 2173, 2175, 2177, 2179, 2181, 2183, 2185, 2187, 2189, 2191, 2193, 2195, 2197, 2199, 2201, 2203, 2205, 2207, 2209, 2211, 2213, 2215, 2217, 2219, 2221, 2223, 2225, 2227, 2229, 2231, 2233, 2235, 2237, 2239, 2241, 2243, 2245, 2247, 2249, 2251, 2253, 2255, 2257, 2259, 2261, 2263, 2265, 2267, 2269, 2271, 2273, 2275, 2277, 2279, 2281, 2283, 2285, 2287, 2289, 2291, 2293, 2295, 2297, 2299, 2301, 2303, 2305, 2307, 2309, 2311, 2313, 2315, 2317, 2319, 2321, 2323, 2325, 2327, 2329, 2331, 2333, 2335, 2337, 2339, 2341, 2343, 2345, 2347, 2349, 2351, 2353, 2355, 2357, 2359, 2361, 2363, 2365, 2367, 2369, 2371, 2373, 2375, 2377, 2379, 2381, 2383, 2385, 2387, 2389, 2391, 2393, 2395, 2397, 2399, 2401, 2403, 2405, 2407, 2409, 2411, 2413, 2415, 2417, 2419, 2421, 2423, 2425, 2427, 2429, 2431, 2433, 2435, 2437, 2439, 2441, 2443, 2445, 2447, 2449, 2451, 2453, 2455, 2457, 2459, 2461, 2463, 2465, 2467, 2469, 2471, 2473, 2475, 2477, 2479, 2481, 2483, 2485, 2487, 2489, 2491, 2493, 2495, 2497, 2499, 2501, 2503, 2505, 2507, 2509, 2511, 2513, 2515, 2517, 2519, 2521, 2523, 2525, 2527, 2529, 2531, 2533, 2535, 2537, 2539, 2541, 2543, 2545, 2547, 2549, 2551, 2553, 2555, 2557, 2559, 2561, 2563, 2565, 2567, 2569, 2571, 2573, 2575, 2577, 2579, 2581, 2583, 2585, 2587, 2589, 2591, 2593, 2595, 2597, 2599, 2601, 2603, 2605, 2607, 2609, 2611, 2613, 2615, 2617, 2619, 2621, 2623, 2625, 2627, 2629, 2631, 2633, 2635, 2637, 2639, 2641, 2643, 2645, 2647, 2649, 2651, 2653, 2655, 2657, 2659, 2661, 2663, 2665, 2667, 2669, 2671, 2673, 2675, 2677, 2679, 2681, 2683, 2685, 2687, 2689, 2691, 2693, 2695, 2697, 2699, 2701, 2703, 2705, 2707, 2709, 2711, 2713, 2715, 2717, 2719, 2721, 2723, 2725, 2727, 2729, 2731, 2733, 2735, 2737, 2739, 2741, 2743, 27

Dzisiaj w Radomiu

Uroczystości z okazji 60-lecia odzyskania niepodległości i 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej

W całym kraju uroczystości obchodzone z okazji 60-lecia odzyskania niepodległości i 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Dzisiaj, 7 bm., z okazji 60-lecia odzyskania niepodległości Polski w sali ZREMB przy ulicy Wernera 22 w Radomiu odbędzie się uroczysta sesja Wojewódzkiego Komitetu Frontu Jedności Narodu i Wojewódzkiej Rady Narodowej. W obradach wezmą udział posłowie na Sejm, radni, przewodniczący miejskich, miejsko-gminnych i gminnych rad narodowych, przewodniczący ogniw FJN, przedstawiciele organizacji młodzieżowych i społeczno-politycznych, przewodniczący samorządów mie-

szkańców, weterani ruchu robotniczego, delegacje zakładów pracy. Początek sesji o godz. 12. Z okazji 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej przed pomnikiem wdzięczności na pl. Zwycięstwa przedstawił władz politycznych, administracyjnych, organizacji społeczno-politycznych oraz społeczeństwa złoży wieniec i wianki kwiatów. Początek uroczystości o godz. 15.30. Obchody 60-lecia niepodległości i rocznicy Wielkiej Października zakończy uroczysty koncert „Drogi wolności, przyjaźni i pokoju”, który odbędzie się w sali Teatru Powszechnego w Radomiu przy ul. Żeromskiego 53. Początek o godz. 16.30. TMZ

Uroczystości złotych godów małżeńskich w radomskim Pałacu Ślubów

W radomskim Pałacu Ślubów odbyła się uroczystość odznaczenia „Medalem za długotrwałe pożycie małżeńskie” pięciu małżeństw, obywateli radomskich obchodzących swe złote gody. 50-lecie wzorowego pożycia małżeńskiego obchodzili tego dnia Karolina i Bolesław Borodajscy, przybyli na uroczystości w otoczeniu licznej rodziny: trojga dzieci, siedmiorga wnuczków i czworga prawnucząt jak również grona współtowarzyszy pracy Jubilata z Zakładów Naprawy Taboru Kolejowego, gdzie przez wiele lat pracowali. Również w otoczeniu najbliższych i znajomych przybyli na uroczystości swych złotych godów: Marianna i Władysław Matysiakowie, Antonina i Jan Orczykowski, Janina i Stanisław Pijowie oraz Olimpia i Stanisław Pipowie. Prezydent miasta złożył Jubilatowi serdeczne życzenia dalszej pomyślności stawiając ich obecnym za przykład i wzór zgodnego i szczęśliwego pożycia małżeńskiego, uwiecznionego powszechnym uznaniem i szacunkiem. Kwiaty, gratulacje i podobne życzenia pomyślności odrodziny i znajomych oraz toast wzniesiony szampanem na intencję dalszych lat życia w zdrowiu i szczęściu Jubilatów zakończyły te podniosłe uroczystości. be-de

W witrynie „Życia” Osiedle Chrobrego

Obecnie w witrynie redakcyjnej „Życia” prezentujemy plansze osiedla mieszkaniowego „Chrobrego”, którego projekt powstał w radomskim „Miastrprojekcie”, a autorami są mgr inż. arch. Danuta Maj i mgr inż. arch. Konrad Brejt- kop. Osiedle zlokalizowane zostało na 6 hektarach, w pobliżu przyszłego skrzyżowania Al. Chrobrego i ul. Żółkiewskiego, niemal w sąsiedztwie Wyższej Szkoły Inżynierskiej. Tworzy go tylko sześć budynków, zawierających 480 mieszkań dla 1600 mieszkańców, pawilon handlowy WSS „Spolem” oraz przedszkole. Budynki wznoszone będą w zmodernizowanej technologii kielecko-szczecińskiej, a mieszkania zaprojektowane zostały według nowej normy. Oznacza to, że np. mieszkanie M-4 (tych będzie najwięcej) składa się z trzech pokoi z kuchnią, ma powierzchnię około 60 m kw. Budowę osiedla rozpocznie się jeszcze w tym roku. Pierwsi lokatorzy wprowadzą się do nowych domów już w 1979 r. W większości będą to pracownicy „Technotransu”, „Energopremu”, „Waltera” i radomscy kolejarze, a więc tych instytucji, które finansują budowę tego mini-osiedla w ramach tzw. budownictwa zakładowego. (TMZ)

ZAPISKI REPORTERA

W KLUBIE „PAX”. 8 bm. w Klubie Stowarzyszenia „Pax” przy ul. Traugotta 40 odbędzie się uroczysty wieczór poświęcony pontyfikacji Jana Pawła II. Referat pt. „Jan Paweł II — papież z dalekiej krainy” wygłosi przewodniczący Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Stowarzyszenia PAX, mgr Tadeusz Pur-tak. Następnie odbędzie się koncert zespołu kameralnego „Jeunes Musicales”. Początek godz. 18.30. UDANA WYCIECZKA. Członkowie Koła Geograficznego Szkoły Podstawowej nr 29 wraz z opiekunką mgr Ali-ną Kwaz — za naszym pośrednictwem — dzięki dyrekcji Spółdzielczego Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia i Handlu za wypożyczenie autokaru, a tym samym umożliwienie uczniom zwiedzenia i podziwiania piękna Gór Świętokrzyskich. (bw)

Bezpieczeństwo na jezdni

Na początek krótka statystyka. W ciągu trzech kwartałów br. najwięcej wypadków drogowych, bo aż 37,6 proc. spowodowali piesi. Następnie: kierowcy samochodów osobowych — 19,5 proc., ciężarówek — 19,3 proc. oraz motocykliści — 13,4 proc. Co prawda w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpił spadek liczby wypadków, niemniej jednak w niektórych rejonach w. radomskiego, np. w okolicach Grójca i Szydłowca, zanotowano wzrost wypadków i ofiar. Charakterystyczne jest to, że nie zmotoryzowani, ale piesi spowodowali najwięcej wypadków. Trzeba też dodać, że bardzo często te wypadki kończą się poważnymi obrażeniami ciała lub śmiercią. Jakże są główne przyczyny wypadków spowodowanych przez pieszych — z tym pytaniem zwracamy się do prof. Michała Szymczaka z Wydziału Ruchu Drogowego KW MO. — Przede wszystkim nieostrożność i nieuwaga przy przechodzeniu przez ulicę. A więc to, co w naszych raportach określa się mianem nagłego wtargnięcia na jezdnię. Powodem wypadków jest również stan nietrzeźwości przechodniów, którzy uważają, że ulica i chodnik niczym się nie różnią. Do wypadków dochodzi także wówczas, gdy ktoś usiłuje przebiec jezdnię przy czerwonym świetle lub decyduje się na przejście przy żółtym. No i jeszcze jedna sprawa, którą dobrze zna kierowcy. Bardzo często piesi traktują jezdnię jako „deptak”. Nietrudno wtedy o wypadek. — Niepokojąca jest to statystyka. Co robić, aby zmniejszyć liczbę wypadków? — Gdyby wszyscy użytkownicy dróg przestrzegali obowiązujących przepisów, z pewnością wypadków byłoby bardzo mało. Ale skoro nie przestrzegają, trzeba im o tym przypominać. W związku z tym do 11-go bm. będziemy prowadzić w Radomiu akcję nazwaną umownie porządkowaniem ruchu pieszych. Są to działania typowo profilaktyczne, na razie bez sankcji karnych, a polegające na pouczaniu, przypomnianiu o respektowaniu przepisów, wreszcie uczeniu prawidłowego przechodzenia przez jezdnię. Ta akcja trwa już od 2-go bm. Ponadto w drastycznych przypadkach będziemy wzywać osoby do Komendy Miejskiej MO, gdzie funkcjonariusze milicji przeprowadzą pogadanki, zostaną wyświetlone filmy tematyczne związane z bezpieczeństwem na drogach. Najbliższe spotkanie odbędzie się w niedzielę 12 bm. i już w tej

Słów kilka o przechodniach

chwili wysłaliśmy wezwania do 50 osób. — A więc profilaktyka... — Nasze działania zmierzające do ograniczenia liczby wypadków preferują przede wszystkim profilaktykę. Na razie zaczęliśmy od Radomia, ale te akcje rozszerzymy także i na inne miejscowości województwa radomskiego. (bw)

Odznaki LOK dla budowlanych strzelnic

Bardzo uroczysto obchodzono Dzień Ludowego Wojska Polskiego w Zakładzie Produkcyjno-Remontowym Energetyki. Osobom wyróżniającym się przy budowie zakładowej strzelnicy wręczono odznaki „Zastużony działacz LOK”. Srebrne odznaki otrzymali — Marek Jawor, Wacław Kaczorowski, Leszek Kiebiowski i Lesław Liwosz. Natomiast brązowe — Janina Zawisła, Jan Natora i Andrzej Pietrzykowski. Ponadto nowo wstępującym członkom zakładowej organizacji LOK wręczono legitymacje. (bw)

Z historii ostatniego stulecia

Radomska „powszechna”

Z historią Radomia ostatniego stulecia łączy się nierozdzielnie dzieje radomskiej spółdzielczości. Można zaryzykować twierdzenie, że ruch spółdzielczy był na określonym etapie historycznego rozwoju miasta instrumentem przeobrażenia społeczno-gospodarczych. A zaczęło się wszystko 13 sierpnia 1869 roku, kiedy to w ówczesnym Urzędzie Gubernialnym zarejestrowana została jedna z pierwszych w Polsce spółdzielni spożywców, pod nazwą „Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Oszczędność”. W tym samym czasie rozpoczęły działalność spółdzielnie spożywców: „Merkury” w Warszawie i „Zgoda” w Płocku. Inicjatorem założenia radomskiej spółdzielni był radca Julian Stątkowski, który wykazywał też dużą aktywność w organizowaniu stowarzyszenia „Merkurego”. Radom liczył w owym czasie niecałe 12 tys. mieszkańców. Pierwszy sklep „Oszczędności” uruchomiono z niemałą „pomocą” w domu przy ul. Lubelskiej, obecnie Żeromskiego 4, następnie przy ul. Nowy Świat, dziś Dzierżyńskiego. W roku 1901 sklep z ul. Żeromskiego 4 przeniesiono do lokalu przy tej samej ulicy pod nr. 33 (u zbiegu Żeromskiego i Marchlewskiego).

„Oszczędność” przy tak skromnej sieci placówek handlowych nie należała w pierwszym okresie istnienia do potentatów gospodarczych. W 1870 roku jej obrót handlowy wyniósł zaledwie 16,8 tys. rubli, przy 187 członkach spółdzielni, ale już w roku 1902 obroty wzrosły do prawie 61 tys. rubli. Spółdzielnia „Oszczędność” przetrwała 45 lat, do wybu-

chu I wojny światowej. Był to okres w którym dała się poznać nie tylko jako pionier ruchu spółdzielczego, lecz również organizacja patriotyczna, skupiająca w swoich szeregach postępowe siły społeczne. Kolejarzy „Sygnał” oraz powstała tuż przed wybuchem II wojny światowej Robotnicza Spółdzielnia Spożywców „Jedność”, której kontynuatorem działalnością jest obecnie WSS. Klęska wrześniowa, okupacja hitlerowska, wprowadzenie systemu kartkowego i trudności zaopatrzeniowe decydują o stworzeniu przez radomskich spółdzielców szerokiego frontu obrony. Powstają nowe małe spółdzielnie: „Wspólna Praca”, Radomska Spółdzielnia Spożywców „Postęp” i Spółdzielnia Spożywców Przemysłu Garbarskiego. Trudnie jest prowadzenie tych małych jednostek w warunkach hitlerowskiego terroru. Toteż w marcu 1942 roku zapada decyzja komisarzy spółdzielni spożywców o połączeniu sił. Wiodącą spółdzielnią staje się „Jedność”, a zintegrowane jednostki przybierają nazwę Powszechniej Spółdzielni Spożywców. Majątek stanowiło wówczas 11 sklepów spożywczych, magazyn oraz środki transportu w sile jednego konia i samochodu o ładowności 2,5 t. Zatrudniała PSS 51 osób.

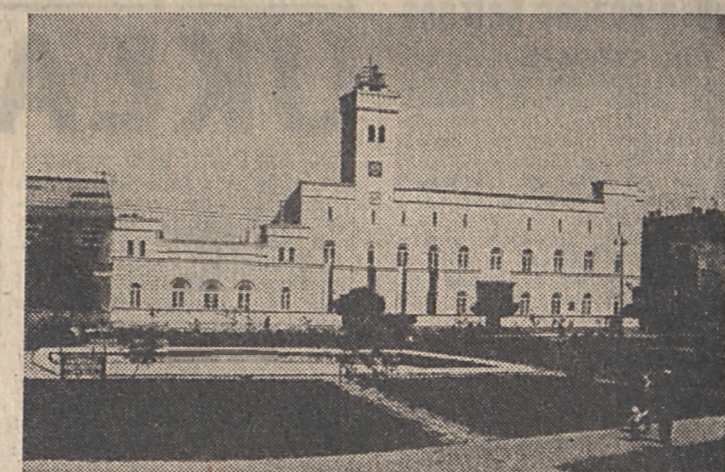
Po wyzwoleniu otworzyło się nowe pole do działania dla radomskiej „powszechni”, która w miarę upływu czasu, po następnym reorganizacjach stała się równorzędnym i znaczącym partnerem gospodarki państwowej. Ale to już historia współczesna, i przez to bardziej wszystkim znana. ANDRZEJ MĘDRZYCKI

W gospodarstwach domowych i w przemyśle

Systemem „ZBYT” rozliczanie opłat za światło

W radomskim rejonie energetycznym wprowadzono przed 9 miesiącami nowy system rozliczania i fakturowania opłat pod nazwą „ZBYT”. To właśnie w Radomiu i Otwocku, jako pierwszych miastach w Polsce, wprowadzono tę innowację z perspektywą zastąpienia poprzedniego niezbyt precyzyjnego i pracochłonnego systemu „PROGNOZA” nowym „ZBYTEM”. Radomscy energetycy, którym powierzono wdrożenie tej innowacji, przeżyli miśnięcie organizacyjnego napięcia, przyjmując odpowiedzialność przed krajową energetyką za realizację tego zadania. Egzamin wypadł b. dobrze, o czym świadczy opinia ekspertów z Centrum Informatyki Atomowej wystawiona niedawno radomskiej energetyce. „ZBYT” w wydaniu radomskim sprawdził się i zostanie u powszechnionym w ciągu najbliższych dwóch lat w całym kraju.

Pod troskliwą opieką

Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Radomiu zajmuje zabytkowy gmach starożytny. Obiekt został w ostatnich latach pieczołowicie odremontowany, również na co dzień gospodarz obiektu troszczy się o zachowanie wszelkich walorów architektonicznych tego pięknego gmachu. Budynek wytypowany jest do konkursu na najlepiej zagospodarowany obiekt zabytkowy. fot. Bronisław Duda

Rezerwy energii elektrycznej we właściwym oświetleniu sklepów

Oszczędność energii elektrycznej, to już nie hasło, ale zadanie dnia dla wszystkich odbiorców. Nie zawsze jednak próby i apele spotykają się z właściwym zrozumieniem. Nie wszędzie wygasza się zbędne żarówki tam, gdzie rzeczywistość nie potrzebuje się palić. Ogromne rezerwy istnieją np. w sieci handlowej. Wystarczy przejść wieczorem ulicami miasta i popatrzeć na prawdziwą iluminację wnetrz sklepów.

„1 listopada o godz. 17 przechodząc obok pawilonu samoobsługowego WSS przy ul. Kusocińskiego zdałem sobie trud licząc palące się wewnątrz świetłki. Naliczyłem ich aż 96(!). Komu potrzeba tyle światła? Czy nie wystarczy zapalenie tylko kilku, w różnych punktach sklepu, dla kontroli wnętrza po zamknięciu? Takich placówek w Radomiu i w całym kraju jest bardzo wiele. Nikt po prostu nie myśli o instalacji specjalnego światła nocnego; zgaszenie oświetla się wystawą, a wszystko to pozostaje w jaskrawej sprzeczności z racjonalną gospodarką”. Podzielamy opinię zawartą w liście, dając ją pod rozwagę radomskim handlowcom. (am)

Pisze na ten temat jeden z naszych czytelników, ob. Władysław W.

20 lat działalności oświatowej

Wojewódzkiego Uniwersytetu Robotniczego w Radomiu

4 bm. Wojewódzki Uniwersytet Robotniczy w Radomiu obchodził jubileusz 20-lecia działalności oświatowej. Z tej okazji odbyło się spotkanie, w którym udział wzięli działacze Uniwersytetu Robotniczego, przedstawiciele radomskich zakładów pracy, młodzież. W czasie spotkania podsumowano działalność tej placówki oraz przedstawiono program działania na najbliższy okres. Otwarto także ośrodek szkolenia motorowego, który jest trzecią tego typu placówką w woj. radomskim. Wyrażający się działacze otrzymali odznaczenia. Srebrną Odznakę im. Janka Krasińskiego wręczył Edwardowi Bajdzie, Józefowi Iwanowskiemu i Henrykowi Stachowiczowi. Brązową — Władysławowi Macherzyńskiemu. Ponadto wręczono medale Komisji Historycznej RW PFSZP i dyplomy uznania. Wojewódzkim Uniwersytetowi Robotniczemu przyznano również medal PTTK. (bw)

Dni Filmu Radzieckiego

„Żołnierze wolności”

W dalszym ciągu trwających Dni Filmu Radzieckiego w radomskich kinach wyświetlane są kolejne, najnowsze pozycje radzieckiej kinematografii. W kinie „Hel” dziś, 7 bm., wyświetlane będą pierwsze dwie serie słynnej epopei „Żołnierze wolności” reż. Jurija Ozierowa, a od jutra do 10 bm. — III i IV seria. Wśród wykonawców głównych ról zobaczymy m. in. Wiktora Awdiuszko, Jewgenija Matwiejewa, Michaiła Ulianowa i Wasilija Łanowaja. Przypomnijmy, że ta epopeja filmowa ukazuje dzieje ruchu oporu w środkowej i wschodniej Europie oraz rolę komunistów w wyzwoleniu tych obszarów spod okupacji hitlerowskiej.

Odpowiedzi redakcji

Lech Wasilewski. W pełni podziwiamy stanowisko, że zachowanie kobiety w ten sposób reagującej na brak połączenia telefonicznego jest skandaliczne. Zle to świadczy o kulturze osobistej osoby, która bez względu na okoliczności powinna spokojnie przyjąć złośliwość psującego się urzędnika i wysilić drugiej osoby, próbującej skrzyżować z telefonem. A w ogóle to zbyt często słyszymy na co dzień „kuchenną łączność”, również i przez telefon.

SPORT nad mleczną

Kolarskie niedosyty

Zakończył się sezon kolarski. Podsumowując dorobek dwóch radomskich sekcji: Broni i Radomiaka można doznać mieszanych uczuć. W dalszym ciągu nasi młodzi zawodnicy należą do czołowych krajowej, sięgając po tytuły i medale, ale nadal też nie udaje się trenerom Boruczowi i Swatowi wychować kandydata do kadry narodowej. U talentowani chłopcy, tak znakomicie spisujący się na mistrzostwach Polski juniorów, stają się przeciętnej klasy kolarzami po awansowaniu o kategorię wyżej. Są nawet wśród nich i tacy, którzy jak Jerzy Ruchlicki mają na swoim koncie tytuły mistrzów Europy, a potem obniżają swoje loty.

Bieżący sezon sypnął znów dobrymi rezultatami w kategorii juniorów przede wszystkim w klubie Broni, bowiem sekcja Radomiaka, pozostająca w cieniu piłkarskiej, nie może jakoś wrócić do swoich dawnych dobrych czasów. Metalowcy zajęli 4 miejsce w pucharze Polskiej Federacji Sportu, a jeszcze lepiej spisali się w challengeu PZKol, plasując się na wy-

sokiej trzeciej pozycji. Tytuł mistrza Polski zdobył na dyst. 1 km Andrzej Michalak, ten sam zawodnik razem ze swoim kolegą klubowym Bogusławem Fajdemkiem sięgnął po srebrny medal w tandemach, a drużyna w składzie: Michalak, Kulas, Fajdek i Palimaka po brąz w wyścigu na 4 km. Nie było również źle w wyścigach szosowych, które traktowane są przez szkoleniowców Broni jako ważny etap przygotowań do startów na torze. Najprzyjemniejszą wiadomością przyszła z Suwałk, gdzie zespół w składzie: Michalak, Fajdek, Kulas, Palimaka zdobył tytuł wicemistrza Polski.

Radomiak nie ma powodu do satysfakcji. Czołowe lokaty w mistrzostwach międzyokręgowych Kielce-Lublin-Radom takich kolarzy jak: Jedra, Lasia, Bak, Stańczyk czy Ruchlicki, to za mało, zważywszy iż sekcja miała przecież w swojej bogatej przeszłości reprezentantów Polski na Igrzyskach Olimpijskie i Wyścig Pokoju.

Właściwie obydwie radomskie sekcje mają te same problemy. Różnica polega tylko na tym, że w Broni klimat dla rozwoju kolarstwa jest znacznie lepszy, co wcale nie oznacza, że zawodnicy mają zagwarantowane optimum warunków do pracy szkoleniowej. Dla kolarzy gwarantem wzbogacenia umiejętności techniczno-taktycznych jest start w możliwie największej liczbie wyścigów. Oblicza się, że średnio kolarz winien uczestniczyć w 15—20 zawodach etapowych. Kolarze Broni startowali raptem... 3 razy. A wszystko wiąże się z transportem. O ile sprzęt tenisisty można wziąć pod pachę, o tyle roweru na plecy wziąć się nie da. Na zawody jedzie ponadto nie jeden kolarz, ale drużyna. Potrzeba zatem zabrać nie licząc zapasowych kół i kilku rowerów, co najmniej 5 zawodników. I tu zaczyna się cały problem. Wszyskie liczące się sekcje kolarskie w kraju mają swoje samochody osobowe ze specjalnie przystosowanymi bagażnikami, „Nysy” itp. Radomskie sekcje mogą o takich pojazdach tylko marzyć.

Inną nie mniej istotną przeszkodą stanowią rosnące koszty działalności i niewspółmierne małe w stosunku do wydatków dotacje. Sekcja Broni wydała w ub. roku 600 tys. zł., a sekcja Radomiaka 200 tys. zł. Skromne to sumy, zważywszy, że w ciągu 12 miesięcy dla zachowania ciągłości szkolenia należy zorganizować 5 obozów (średni koszt każdego 50 tys. zł), i że ceny sprzętu wyczynowego z każ-

dym rokiem rosną. Przypomnijmy w tym miejscu, że jeden rower wyczynowy „Waja” kosztuje obecnie 58—120 tys. zł (!), że cena jednej gumy wynosi 300 zł, spodenek 250 zł, rajtuzów 500 zł... Jeśli uwzględnimy potrzeby 45 kolarzy w Radomiaku i 65-ciu w Broni, okaże się, że obydwie sekcje realizując tylko niewielką część potrzeb bardzo szybko znajdują się „pod kreską”.

Wśród przyczyn słabego poziomu seniorów można też wymienić brak dostatecznej liczby szkoleniowców oraz bardzo skromne zaplecze techniczne. W Radomiaku np. trener Swat pracuje w pojedynkę, a pamiętać trzeba, że zalety spowodowane jego oddelegowaniem do pracy w administracji stadionu, są bardzo duże. Sam niewiele pewnie zdziała, choćby bardzo nawet tego chciał.

Radomskie kolarstwo nigdy pewnie nie dorówna piłkarstwu pod względem popularności i zainteresowania sekcjami ze strony klubowych władz. Ważne jednak, by te ostatnie bardziej racjonalnie dzieliły swoje sympatie i... fundusze. Dobrze bowiem mieć dobry ligowy zespół piłkarski, ale nie mniej przyjemnie usłyszeć, że radomski kolarz reprezentuje barwy narodowe na mistrzostwach świata. A z tych dwóch dyscyplin kolarstwo ma tu znacznie większe szanse.

ANDRZEJ MĘDRZYCKI